

Biuletyn

ISSN 1233-9784

informacyjny

5/2022

**Więcej czasu na złożenie
wniosków o dopłaty**

Zmiany w rolniczych emeryturach

**Nabory wniosków
w ramach PROW 2014–2020**

Aktualizacja harmonogramu

**Nawet 100 tys. zł co roku
dla nowych grup producentów**

Pomocnik Rolnika

Ważne zmiany dotyczące umów o pomocy
przy zbiorach zawieranych z obywatelami Ukrainy

Помічник фермера

Важливі зміни до договорів про надання допомоги
при збиранні врожаю з громадянами України

III KRAJOWE DNI POLA POŚWIĘTNE 2022

ORGANIZATOR:
Mazowiecki Ośrodek
Doradztwa Rolniczego

MODR
WARSZAWA

#rolnictwo przyszłości

11-13

czerwca 2022 r.

09-100 Płońsk

ul. H. Sienkiewicza 11

PATRONI HONOROWI

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

WOJEWODA MAZOWIECKI

Mazowsze.
serce Polski

W numerze:

MRiRW

Więcej czasu na złożenie wniosków o dopłaty	4
Pomoc dla producentów jabłek	5
Zmiany w rolniczych emeryturach	6
Odstępstwo od zakazu produkcji na ugorach	7
Wsparcie dla producentów drobiu, bydła lub świń	7
Zmiany na rynku maku i konopi	9
Nabory wniosków w ramach PROW 2014–2020	11
Rośnie popularność pszenicy orkisz	14
Krajowe Dni Pola	16
Nawozy pod nadzorem PIORiN	17
Aktualizacja <i>Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030</i>	19
Współpraca polsko-ukraińska	20
Przywóz zwierząt towarzyszących z Ukrainy	21
Konsultacje międzyrządowe na Słowacji	23
Posiedzenie AGRIFISH	24
Cyfryzacja w szkołach rolniczych	26
Natura od kuchni	27
My i RYBY	28
Polska wieś w Europie	29
Ojczyzna codziennie	30

ARiMR

Dopłaty do przezimowanych rodzin pszczelich	31
Nawet 100 tys. zł co roku dla nowych grup producentów	32
Koła gospodyń wiejskich już mogą składać wnioski o pomoc	33
Korzystne zmiany w ustawie o ARiMR	34

KOWR

KOWR pomaga społeczności popegeerowskiej dzięki bezzwrotnej pomocy finansowej	35
Atrakcyjna oferta gruntów nierolniczych	37

KRUS

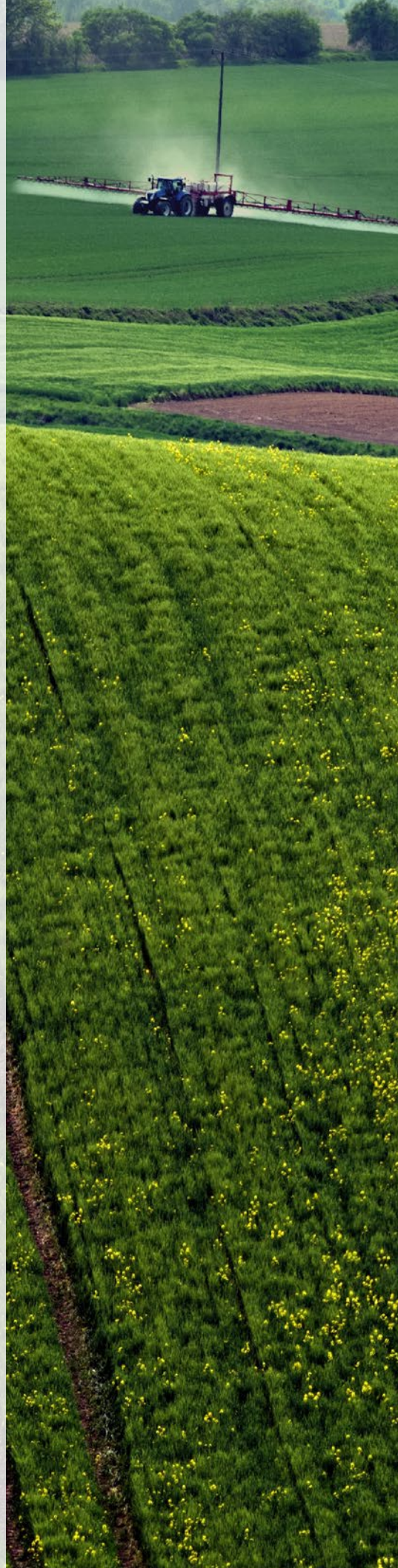
Bezpłatne turnusy rehabilitacyjne dla dzieci rolników ubezpieczonych w KRUS	40
Pomocnik Rolnika / Помічник фермера	41

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

HENRYK KOWALCZYK, wiceprezes Rady Ministrów, minister rolnictwa i rozwoju wsi

Szanowni Państwo!

Najważniejsze są skuteczne działania. Komisja Europejska wreszcie wyraziła zgodę na zastosowanie mechanizmu dopłat do zakupu nawozów. Tylko dlaczego musiało to trwać tak długo? Pojawiały się też błędne informacje, że UE dopłaci nam do nawozów, a faktycznie Komisja Europejska jedynie pozwoliła, abyśmy z budżetu państwa dopłacili polskim rolnikom do zakupu nawozów.

Ważne jest także to, że pozytywnie zakończyły się nasze starania o odstępstwo od zakazu prowadzenia produkcji na ugorach w roku 2022 w ramach zazielenienia. To na polski wniosek, poparty przez inne państwa członkowskie, Komisja Europejska wydała decyzję umożliwiającą rolnikom skorzystanie z tego odstępstwa. Ziemi nie będzie trzeba ugorować, ale będzie można wykorzystać ją do produkcji żywności i pasz. Dotyczy to 4 proc. użytków rolnych, które – zgodnie z założeniami Zielonego Ładu – miały być odlogowane. Chodzi o – przypomnę – 4 mln ha w całej UE, co przekłada się na produkcję dwudziestu paru milionów ton zbóż.

Powodem odstępstwa jest potrzeba zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego w UE w obliczu konfliktu zbrojnego w Ukrainie. To bardzo dobry

kierunek – Unia powinna dążyć do niezależności żywnościowej. Wydaliśmy już odpowiednie akty prawne wdrażające tę decyzję do przepisów krajowych.

O wprowadzanych rozwiązaniach i formach pomocy w tych trudnych czasach informujemy na bieżąco. Prowadzimy także ciągły dialog z przedstawicielami rolników.

Na jednym z takich spotkań rozmawiano z Radą Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych. Było to moje pierwsze spotkanie w takim gronie. Jest to silna reprezentacja rolników, skupiająca 27 związków branżowych, w których działa 200 tys. członków.

Po raz pierwszy spotkałem się także z członkami Związku Zawodowego Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „Regiony”.

Wielość organizacji i związków zawodowych działających w rolnictwie i jego otoczeniu sprawia, że rozmowy z poszczególnymi przedstawicielami rolników są rozciągnięte w czasie. Nie zmienia to jednak faktu, że wszystkie te spotkania są bardzo ważne i przyczyniają się do wypracowywania najlepszych rozwiązań służących rolnikom i całemu rolnictwu. W szybko zmieniających się czasach, w dobie kryzysu wywołanego agresją Rosji na Ukrainę, konsultacje są niezbędne. Musimy szybko i skutecznie reagować na konkretne sytuacje.

Jednocześnie prowadzimy systematyczne prace i działania związane z wdrażaniem nowoczesnych rozwiązań. Chcemy jak najbardziej ułatwiać rolnikom składanie wniosków i dokumentów do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Na początku maja Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy, dzięki której będzie możliwe elektroniczne składanie wniosku o wpis do ewidencji producentów rolnych oraz o zmianę i korektę danych.

Postępująca cyfryzacja i rozwój nowoczesnych technologii powodują konieczność rozwijania umiejętności w tym zakresie. Krokiem ku temu jest podpisane porozumienie o współpracy z Data Center & AI Group w Intelu. Celem jest propagowanie edukacji w obszarze sztucznej inteligencji w sektorze rolnym.

Na mocy porozumienia o współpracy firma Intel będzie organizować najwyższej jakości programy szkoleniowe poświęcone zastosowaniu sztucznej inteligencji w rolnictwie. Są one kontynuacją realizacji rozpoczętego w roku 2021 programu szkoleniowego skierowanego do szkół rolniczych prowadzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, opartego na programie AI for Future Workforce.

Firma Intel utworzy modelowe rozwiązanie szkoleniowej pracowni, przeznaczone do wdrażania sztucznej inteligencji w rolnictwie. Jest to część szeroko zakrojonych działań Intelu na rzecz podnoszenia kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli w obszarze edukacji w Polsce. Pracowni umożliwią w roku 2022 przeszkolenie z zakresu sztucznej inteligencji, opartej na programie AI for Future Workforce, ponad 200 nauczycieli i 3000 uczniów.

Warto podkreślić, że szkolenia przeprowadzone w Polsce, po dostosowaniu do specyfiki zagadnień rolniczych, staną się podstawą dla podobnych programów wdrażanych na całym świecie.

Uważam, że sztuczna inteligencja w rolnictwie pomoże wydajniej uprawiać ziemię, zoptymalizować wykorzystanie zasobów i podnieść jakość spożywanych produktów rolnych. Jeśli odpowiednio zastosujemy sztuczną inteligencję, mamy szansę wzmocnić pozycję naszego kraju na arenie międzynarodowej, a także rozwinąć gospodarkę i rynek pracy, przynosząc tym samym korzyści dla społeczeństwa. Cieszy mnie, że program AI for Future Workforce będzie realizowany w resortowych szkołach rolniczych, gdzie znajdują się uczniowie myślący nieszablonowo i awangardowo, którzy widzą

już dziś potrzeby zmian i szukają sposobów ich wprowadzania.

Spośród ostatnich wydarzeń istotne było także podpisanie umowy o przekazaniu udziałów, dzięki czemu powstanie Krajowej Grupy Spożywczej stało się faktem. Prawo i Sprawiedliwość dotrzymuje słowa i jest to kolejny przykład realizacji naszych zapowiedzi wyborczych, a Krajowa Grupa Spożywcza będzie tym podmiotem, który odegra istotną rolę w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego. To jest początek procesu konsolidacji sektora rolno-spożywczego, za nim pójdą kolejne etapy.

Nie zapominamy o naszych innych zobowiązaniach. Spełniły się oczekiwania rolników w zakresie ich emerytur. Już nie będą musieli oni pozbywać się swoich gospodarstw, aby otrzymać emeryturę rolniczą. Podobnie jak w innych działach gospodarki, rolnik przechodzący na emeryturę będzie mógł dalej pracować w swoim gospodarstwie.

Wyrównywanie szans i możliwości pomiędzy miastem a wsią jest naszym podstawowym zadaniem. Jednocześnie podejmowane działania mają usprawnić pracę rolnika i przyczynić się do rozwoju całego sektora rolnego. Dziś najważniejszym wyzwaniem jest zwrócenie szczególnej uwagi na kwestie dotyczące bezpieczeństwa żywnościowego. Dramat wojny w Ukrainie

uświadomił, mam nadzieję, wszystkim, jak to bezpieczeństwo jest istotne.

W szerokim ujęciu chodzi nie tylko o samą wielkość produkcji rolnej, lecz także o jej zrównoważoną strukturę, o odpowiednią wielkość zapasów strategicznych, a także o krótkie łańcuchy dostaw, o lokalne rynki i lokalne przetwórstwo.

Te ostatnie, polikwidowane w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku, będziemy sukcesywnie odbudowywać.

Jestem przekonany, że w tej materii pomocna będzie wspomniana wcześniej Krajowa Grupa Spożywcza. Jej potencjał i oparcie na Krajowej Spółce Cukrowej gwarantuje przyspieszenie tego procesu. Efektem powinno być przywrócenie pozycji rolnika, jako partnera w przetwórstwie i w handlu. Wyrazem tego będzie uczciwa zapłata za plony.

Warto też uświadomić sobie – dotyczy to zwłaszcza konsumentów – że państwo, wspierając rolnictwo, w ostatecznym rozrachunku wspiera ich również. Z drugiej strony konsumenci coraz bardziej świadomie wybierają żywność ze znakiem „Produkt polski”, za co serdecznie dziękuję.

**Spełniły się oczekiwania rolników
w zakresie ich emerytur.
Już nie będą musieli oni pozbywać się
swoich gospodarstw, aby otrzymać
emeryturę rolniczą.**

Więcej czasu na złożenie wniosków o dopłaty

Termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich oraz niektórych płatności w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) został wydłużony do 31 maja 2022 r. Złożenie wniosku o płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego będzie konieczne, aby móc wnioskować o dofinansowanie zakupu nawozów mineralnych.

Zmiana terminu składania wniosków dotyczy działań *Rolnictwo ekologiczne*, *Dobrostan zwierząt* oraz *płatności ONW, Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego*, a także *premier w ramach działania zalesieniowego*. Decyzja została podjęta przede wszystkim z uwagi na trudne warunki ekonomiczne wywołane wysokim wzrostem kosztów prowadzenia działalności rolniczej.

■ Nowe terminy

Wnioski o przyznanie płatności bezpośrednich oraz niektórych płatności w ramach PROW będzie można składać również po 31 maja br., tj. do 25 czerwca, z tym że za każdy dzień roboczy opóźnienia należna kwota płatności zostanie pomniejszona o 1 proc. (z wyjątkiem przypadków, kiedy opóźnienie jest wynikiem działania siły wyższej

lub wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności).

Ponadto do 15 czerwca 2022 r. został wydłużony termin składania zmian do wniosków.

Nowy termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich został ustalony z uwzględnieniem terminu składania wniosków o pomoc na dofinansowanie zakupu nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez.

■ Dopłaty do nawozów tylko po zawnioskowaniu o płatności bezpośrednie

Aby móc złożyć wniosek o pomoc na dofinansowanie zakupu nawozów mineralnych (innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez), producent rolny musi najpierw złożyć wniosek

o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w 2022 r. Wymóg ten wynika z przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 17 marca 2022 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa* (poz. 642).

Zgodnie ze wskazanymi przepisami rolnik jest zobowiązany do złożenia w pierwszej kolejności wniosku o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, a w następnej kolejności – wniosku o dofinansowanie zakupu nawozów.

Departament Płatności Bezpośrednich
MRiRW
tel. 22 623 12 34

Zdjęcie: Andrej Jalanskij, Stock.adobe.com

Pomoc dla producentów jabłek

W związku z utrzymującymi się niskimi cenami jabłek deserowych na rynku krajowym, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi opracowało krajowe przepisy wdrażające mechanizm pomocy. Od 25 do 28 kwietnia br. zakłady przetwórcze zainteresowane zakupem jabłek w ramach mechanizmu *Nadzwyczajna pomoc dostosowawcza dla producentów jabłek* mogły zgłosić swój udział do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). Producenci jabłek mogą składać wnioski o pomoc do 30 czerwca br.

Powodem niskich cen jabłek deserowych na rynku krajowym jest wprowadzenie przez władze białoruskie zakazu przywozu produktów rolnych z państw UE oraz wybuch konfliktu zbrojnego w Ukrainie. 25 kwietnia br. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z 22 kwietnia 2022 r. w sprawie realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z ustanowieniem

nadzwyczajnej pomocy dostosowawczej dla producentów jabłek (Dz. U. poz. 879).

Na mocy rozporządzenia wdrożono uregulowanie rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/467 z dnia 23 marca 2022 r. dotyczącego nadzwyczajnej pomocy dostosowawczej dla producentów w sektorach rolnych. Jednostką odpowiedzialną za wdrożenie mechanizmu jest ARiMR. Kontrole w zakresie spełniania minimalnych wymogów jakości handlowej przez jabłka objęte wsparciem prowadzone będą przez Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

■ Cele nadzwyczajnej pomocy dostosowawczej

Celem jest zmniejszenie podaży jabłek deserowych poprzez przekierowanie części ich zasobu w bieżącym sezonie (2021/2022) do wykorzystania jako surowiec dla przetwórstwa. W konsekwencji produkcja jabłek, która

w normalnych warunkach trafiłaby na rynek białoruski lub inne rynki eksportowe, zostanie zagospodarowana w alternatywny sposób na cele spożywcze.

■ Jak skorzystać?

Zakłady przetwórcze zainteresowane zakupem jabłek w ramach mechanizmu przesyłały zgłoszenie do ARiMR. 29 kwietnia br. Prezes ARiMR na stronie internetowej Agencji zamieścił listę zakładów przetwórczych zgłoszonych do udziału w mechanizmie *Nadzwyczajna pomoc dostosowawcza dla producentów jabłek*.

Producenci jabłek albo organizacje producentów wnioski o udzielenie pomocy mogą składać do 30 czerwca br.

■ Warunki uczestnictwa

Pomoc finansowa przysługuje producentowi jabłek albo organizacji producentów owoców i warzyw. Podstawowym warunkiem uczestnictwa jest posiadanie urządzeń do produkcji oraz prowadzenie działalności w zakresie produkcji, składowania, konfekcjonowania i obrotu artykułami rolno-spożywczymi na terenie Polski oraz prowadzenie działalności w zakresie przetwórstwa owoców i warzyw. Warunkiem uczestnictwa w mechanizmie jest również zaangażowanie producenta w przynajmniej w jedno z działań środowiskowych wskazanych w rozporządzeniu.

■ Zasady udzielania pomocy

Pomoc będzie udzielana w formie stawki ryczałtowej w wysokości 30 groszy za kilogram skierowanej do producentów jabłek, którzy zdecydują się sprzedać jabłka deserowe do zakładów przetwórczych znajdujących się w Wykazie prowadzonym przez Prezesa ARiMR.

Wprowadzony mechanizm zmniejszy podaż jabłek deserowych poprzez przekierowanie części do wykorzystania jako surowiec dla przetwórstwa. Producenci jabłek mogą składać wnioski o pomoc do 30 czerwca br.

Do oferowanej pomocy kwalifikować się będą wyłącznie jabłka deserowe, tj. spełniające minimalne wymagania jakości handlowej dla klasy II. Maksymalna ilość jabłek, która w ramach mechanizmu

objęta zostanie pomocą, wyniesie 200 tys. ton.

Szczegóły dotyczące warunków uzyskania pomocy oraz formularze wypełniane przez podmioty zamierzające wziąć udział w mechanizmie

zostały udostępnione na stronie internetowej ARiMR.

**Departament Rynków Rolnych
MRiRW**

tel. 22 623 18 45

Zdjęcie: Fotolia

Zmiany w rolniczych emeryturach

Rada Ministrów przyjęła 20 kwietnia 2022 r. projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników przedłożony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Rząd chce, aby rolnicy będący na emeryturze nie musieli zaprzestawać prowadzenia działalności rolniczej, aby otrzymywać świadczenie w pełnej wysokości. Obecnie, jeżeli emeryt prowadzi działalność rolniczą, to wypłata jego emerytury ulega częściowemu zawieszeniu. Nowe rozwiązanie jest realizacją postulatów rolników i organizacji rolniczych.

■ Najważniejsze rozwiązania

- Rolnik na emeryturze nie będzie musiał zaprzestawać prowadzenia działalności rolniczej, aby otrzymywać świadczenie w pełnej wysokości. W takim przypadku emeryt będzie zobowiązany do dalszego opłacania w KRUS składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, zarówno podstawowej, jak i dodatkowej, w przypadku prowadzenia gospodarstwa rolnego o powierzchni powyżej 50 ha przeliczeniowych.
- Uregulowane zostaną kwestie związane ze zbiegiem tytułów ubezpieczenia z rolniczego i powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych. Dzięki temu rolnicy będą mogli unikać niekorzystnych przerw w podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników, które mogą być przeszkodą w ubieganiu się o pomoc ze środków wspólnej polityki rolnej, bądź uniemożliwiać

dalsze podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników w przypadku podejmowania – oprócz działalności rolniczej – dodatkowo pozarolniczej działalności gospodarczej. Nowe przepisy będą sprzyjały

stażu ubezpieczeniowego w ZUS i gdy okres służby nie może wpłynąć na podwyższenie świadczenia emerytalnego z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych realizowanego przez ZUS.

Rolnik na emeryturze nie będzie musiał zaprzestawać prowadzenia działalności rolniczej, aby otrzymywać świadczenie w pełnej wysokości

większej mobilności zawodowej. Rolnicy i domownicy będą mogli bez obawy o utratę ubezpieczenia w KRUS podejmować np. szkolenia, które umożliwią im zdobycie nowych kwalifikacji.

- Wprowadzona zostanie możliwość zaliczania do wysokości części składkowej emerytury rolniczej okresów odbywania czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim lub okresów jej równorzędnych. Dotyczyć to będzie także okresów zastępczych form służby wojskowej przypadających przed 1 stycznia 1999 r., gdy dana osoba nie posiada

- Emeryci rolniczy będą mieli możliwość rehabilitacji leczniczej w ośrodkach KRUS, a opiekunowie osób niepełnosprawnych – możliwość kierowania na turnusy regeneracyjne.

Nowe rozwiązania mają wejść w życie po 14 dniach od ogłoszenia w Dzienniku Ustaw, z wyjątkiem niektórych przepisów, które zaczną obowiązywać w innym terminie.

**Departament Oświaty i Polityki
Społecznej MRiRW**

tel. 22 623 15 75

Zdjęcie: Fotolia

Odstępstwo od zakazu produkcji na ugorach

Na wniosek Polski i innych państw członkowskich, Komisja Europejska wydała decyzję umożliwiającą rolnikom w Polsce skorzystanie z odstępstwa od zakazu prowadzenia produkcji na ugorach w roku 2022 w ramach zazielenienia.

Zgodnie z decyzją, ugory te można wykorzystać do produkcji żywności i pasz. Powodem odstępstwa jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego w UE w obliczu konfliktu zbrojnego w Ukrainie.

Decyzja umożliwia uznanie gruntów ugorowanych za odrębne

uprawy w ramach dywersyfikacji upraw lub za obszary proekologiczne EFA, nawet jeśli na takich gruntach będzie miał miejsce wypas, zbiór w celu produkcyjnym lub uprawa. Na ugorach objętych odstępstwem w ramach obszarów EFA będzie można stosować środki

ochrony roślin. Odstępstwo nie obejmuje ugorów z roślinami miododajnymi uznawanymi za EFA.

Odstępstwo od zakazu stosowania środków ochrony roślin, przewidziane w niniejszej decyzji KE, dotyczy jedynie ugorów deklarowanych do wypełniania obowiązku EFA. Na pozostałych obszarach, np. uprawach wiążących azot, międzyplonach deklarowanych do EFA, nadal obowiązuje zakaz stosowania środków ochrony roślin.

27 kwietnia 2022 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podpisał akty prawne wdrażające decyzję do przepisów krajowych.

Sposób deklarowania ugorów objętych odstępstwem w aplikacji eWniosekPlus został opisany w *Komunikacie z 11 kwietnia 2022 r.*, zamieszczonym na stronie ARiMR (<https://www.gov.pl/web/arimr/komunikat-z-dn-11042022-r>).

Departament Płatności Bezpośrednich
MRiRW

tel. 22 62312 34

Zdjęcie: Puchan.Stock.adobe.com

Komisja Europejska wydała decyzję umożliwiającą rolnikom w Polsce skorzystanie z odstępstwa od zakazu prowadzenia produkcji na ugorach w roku 2022 w ramach zazielenienia

Wsparcie dla producentów drobiu, bydła lub świń

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi producenci drobiu, bydła lub świń mogą uzyskać refundację 70 proc. zapłaconej składki ubezpieczenia produkcji od ryzyka wystąpienia strat spowodowanych *salmonellą*.

Podstawą prawną jest rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 31 marca 2022 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu

pomocy finansowej w ramach działania „Zarządzanie ryzykiem” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. 2022 poz. 785).

Pierwszy nabór wniosków o refundację 70 proc. zapłaconej składki Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) przeprowadzi od 1 do 31 lipca br. Kolejne nabory będą odbywały się co pół roku. W pierwszym naborze będą uwzględnione umowy ubezpieczenia produkcji drobiu, bydła lub świń od ryzyka wystąpienia strat spowodowanych *salmonellą*.

Producenci drobiu, bydła lub świń mogą uzyskać refundację 70 proc. zapłaconej składki ubezpieczenia produkcji od ryzyka wystąpienia strat spowodowanych *salmonellą*

zawarte z zakładami ubezpieczeń od 1 kwietnia 2022 r.

■ Warunki uzyskania refundacji

W umowach ubezpieczenia wymagane jest wskazanie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń za straty wynoszące ponad 20 proc. średniej rocznej produkcji ubezpieczanych zwierząt z poprzednich trzech lat lub średniej z trzech lat z okresu pięciu poprzednich lat, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej. Warunek ten wynika z art. 37. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z późn. zm.).

■ Jak ustalić średnią roczną wielkość produkcji?

Określa się ją na podstawie:

- danych rachunkowych lub dokumentów potwierdzających wartość prowadzonej produkcji drobiu, bydła lub świń albo

- deklarowanej wielkości produkcji ubezpieczenia wyrażonej w złotych jako iloczyn liczby drobiu, bydła lub świń, określonej przez producenta rolnego i potwierdzonej przez powiatowego lekarza weterynarii na podstawie prowadzonego rejestru, o którym mowa w art. 11 ustawy z 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. 2020

poz. 1421) i średniej masy ciała zwierzęcia, albo

- ilości średniej liczby jaj od jednej sztuki drobiu nieśnego określonej w załączniku do rozporządzenia oraz średniej ceny skupu z trzech kolejnych poprzedzających lat w dostępnych danych statystycznych.

W celu ułatwienia ustalenia deklarowanej średniej wielkości produkcji producentów rolnych nieposiadających danych rachunkowych, w załączniku do rozporządzenia określono średnie masy ciała poszczególnych gatunków ubezpieczanych zwierząt.

■ Kto może otrzymać pomoc?

Pomoc będzie przyznana producentowi rolnemu, który w umowie ubezpieczenia ubezpieczy przychody od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych *salmonellą*:

- co najmniej 1000 szt. kurcząt rzeźnych, lub
- co najmniej 1000 szt. gęsi rzeźnych, lub
- co najmniej 1000 szt. indyków rzeźnych, lub
- co najmniej 1000 szt. drobiu nieśnego, lub

Pierwszy nabór wniosków o refundację zapłaconej składki ARiMR przeprowadzi od 1 do 31 lipca br. Kolejne nabory będą odbywały się co pół roku

- co najmniej 4 krowy, lub
- co najmniej 14 świń.

Preferencyjnym ubezpieczeniem nie będzie objęty chów kaczek ze względu na to, że nie zapadają one na tę chorobę.

■ Jak uzyskać pomoc?

Pomoc będzie wypłacana przez ARiMR w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o przyznaniu pomocy stała się ostateczna na rachunek producenta rolnego wskazany przez niego w ewidencji producentów prowadzonej przez Agencję.

We wniosku o przyznanie pomocy producent rolny przedstawia:

- numer identyfikacyjny albo numer identyfikacyjny małżonka – w przypadku prowadzenia przez producenta rolnego działalności rolniczej wspólnie z małżonkiem;
- numer identyfikacyjny powszechnego elektronicznego

systemu ewidencji ludności (PESEL) albo numer identyfikacji podatkowej (NIP);

- numer w KRS osoby prawnej – w przypadku podmiotu wpisanego do tego rejestru;
- kod kraju, numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość – w przypadku producenta rolnego będącego osobą fizyczną nieposiadającą numeru PESEL;
- informacje dotyczące umowy ubezpieczenia (gatunek ubezpieczonych zwierząt, liczbę ubezpieczonych zwierząt z gatunku drób, bydła lub świń, wysokość składki z tytułu ubezpieczenia, sumę ubezpieczenia, okres objęty ubezpieczeniem);
- miejsce prowadzenia chowu lub hodowli zwierząt z gatunku drób, bydła lub świńie podlegających ubezpieczeniu;

• kwotę zapłaconych składek do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy z tytułu ubezpieczenia wynikającą z umowy ubezpieczenia;

• oświadczenie producenta rolnego, że nie podlega zakazowi dostępu do środków publicznych oraz że nie przyznano mu na podstawie odrębnych przepisów dopłat do składek z tytułu ubezpieczenia wynikających z umowy ubezpieczenia, a także o prowadzeniu działalności rolniczej w zakresie produkcji drobiu, bydła lub świń.

Do wniosku o przyznanie pomocy dołącza się przede wszystkim kopię umowy ubezpieczenia wraz z kopiami dowodu zapłaty składek z tytułu zawarcia tej umowy.

Departament Budżetu MRiRW
tel. 22 623 17 64

Zdjęcie: Branex-, Goodluz.Stock.adobe.com

Zmiany na rynku maku i konopi

7 maja 2022 r. weszły w życie przepisy ustawy z 24 marca 2022 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2022 poz. 764 i 763).

Zmiana regulacji ma na celu ułatwienie podmiotom prowadzenie działalności w zakresie uprawy oraz skupu maku i konopi włóknistych, a więc rozwój tych upraw w kraju przy zachowaniu nadrzędnego celu, jakim jest przeciwdziałanie narkomanii.

Zgodnie z ustawą m.in.:

- przenosi się obowiązek monitorowania upraw maku i konopi włóknistych z wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) właściwych ze względu na miejsce położenia uprawy na Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR);
- wprowadza się rejestr podmiotów, które uprawiają lub skupują

mak lub konopie włókniste. Rejestr będą prowadzić dyrektorzy oddziałów terenowych KOWR;

- zastępuje się długotrwałe oczekiwanie na wydanie zezwolenia na uprawę maku lub konopi włóknistych, szybkim wpisem producentów maku lub konopi włóknistych i podmiotów skupujących do rejestru maku lub rejestru konopi włóknistych;
- znosi się obowiązek uzyskiwania corocznego zezwolenia na uprawę;
- znosi się coroczną rejonizację uprawy maku i konopi włóknistych w drodze uchwał sejmików województw;

• rozszerza się w stosunku do obecnej listy potrzeb i celów, na jakie mogą być uprawiane konopie włókniste (uprawa konopi włóknistych będzie mogła być prowadzona na potrzeby włókiennicze, chemiczne, celulozowo-papiernicze, kosmetyczne, farmaceutyczne, energetyczne, nasiennictwa i naukowo-badawcze, w celu hodowli odmian konopi włóknistych, rekultywacji i remediacji gruntów, na cele spożywcze, weterynaryjne, paszowe, pszczelarskie, nawozowe, izolacyjne, na potrzeby produkcji materiałów kompozytowych, materiałów budowlanych i naturalnych środków ochrony roślin). Ponadto, w określonych przypadkach, wprowadza się możliwość uprawy maku niskomorficznego i konopi włóknistych na potrzeby własne;

- warunkiem prowadzenia działalności w zakresie uprawy lub skupu maku/konopi włóknistych jest uzyskanie wpisu do rejestru maku lub rejestru konopi włóknistych;
- podmiot zamierzający uprawiać lub skupować mak lub konopie włókniste powinien złożyć wniosek o wpis do rejestru do dyrektora oddziału terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę podmiotu zamierzającego uprawiać mak lub konopie włókniste, albo podmiotu zamierzającego skupować mak lub konopie włókniste od producenta maku lub producenta konopi włóknistych. Wniosek taki składa się tylko przy rozpoczęciu działalności dotyczącej uprawy lub skupu maku lub konopi włóknistych. Jeśli w kolejnych latach podmiot zamierza kontynuować działalność w tym zakresie, to do KOWR składa tylko

Obowiązek monitorowania upraw maku i konopi włóknistych został przeniesiony z wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) właściwych ze względu na miejsce położenia uprawy na Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

włókniste. Wprowadza się także kary dla podmiotów, które prowadzą uprawę lub skup maku lub konopi włóknistych wbrew przepisom ustawy.

THC i THCA z 0,20 do 0,3 proc. w przeliczeniu na suchą masę, przy czym zawartość THC i THCA podlegać będzie zaokrągleniu do jednego miejsca po przecinku. Podobnej zmiany dokonano w odniesieniu do definicji „ziela konopi innych niż włókniste”;

- umożliwi się uprawę i zbiór konopi innych niż włókniste w celu uzyskania surowca farmaceutycznego;
- uprawę konopi innych niż włókniste będą mogły realizować instytuty badawcze w rozumieniu ustawy z 30 kwietnia 2010 r. o *instytutach badawczych*, nadzorowane przez ministra właściwego do spraw rolnictwa, po uzyskaniu zezwolenia Głównego Inspektora Farmaceutycznego;
- wojewódzcy inspektorzy farmaceutyczni będą sprawować nadzór nad uprawami konopi innych niż włókniste.

Powyższe zmiany wychodzą naprzeciw oczekiwaniom uczestników rynku.

Departament Rynków Rolnych
MRiRW
tel. 22 623 18 45

Zdjęcia: Dariusz, Kombinat.Stock.adobe.com

Zniesiony został obowiązek uzyskiwania corocznego zezwolenia na uprawę

informacje o zmianach dotyczących prowadzenia tej działalności (np. w zakresie zmiany uprawianej odmiany, powierzchni lub lokalizacji uprawy itp.);

- wprowadza się przepisy obligujące KOWR do przeprowadzania kontroli producentów maku lub konopi włóknistych i podmiotów skupujących mak lub konopie

Przepisy ustawy wprowadzają ponadto zmianę definicji konopi włóknistych oraz regulują kwestię upraw i zbioru konopi innych niż włókniste w celu uzyskania surowca farmaceutycznego.

Zgodnie z tymi przepisami m.in.:

- wprowadza się zmianę definicji konopi włóknistych poprzez podniesienie dopuszczalnej zawartości

Nabory wniosków w ramach PROW 2014–2020

Aktualizacja harmonogramu

Celem głównym PROW 2014–2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich.

Program realizuje wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014–2020, a mianowicie:

- Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
- Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
- Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
- Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
- Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
- Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Początkowy budżet Programu to 13 612 211 428 euro, w tym: 8 697 556 814 z budżetu UE (EFRROW) i 4 914 654 614 euro wkładu krajowego.

Na realizację PROW 2014–2020 Polska otrzymała dodatkowe środki na lata 2021 oraz 2022 do wykorzystania na zasadach określonych w rozporządzeniu 1305/2013 (wprowadzenie okresu przejściowego). Został zwiększony budżet PROW 2014–2020 o ponad 4,5 mld euro, w tym:

- 3595,5 mln euro środków publicznych w związku z wprowadzeniem okresu przejściowego

(z czego 2 287 823 174 euro stanowią środki EFRROW, a 1 307 687 080 euro środki współfinansowania krajowego);

- 944,7 mln euro środków z Europejskiego Instrumentu Odbudowy (wsparcie nie wymaga współfinansowania krajowego, ponieważ środki te dotyczą wsparcia na rzecz cyfrowej i środowiskowej transformacji rolnictwa i obszarów wiejskich).

Wydłużono realizację PROW 2014–2020 o kolejne dwa lata, co oznacza, że w latach 2021–2022 prowadzone będą kolejne nabory wniosków na wsparcie.

W okresie przejściowym niektóre instrumenty wsparcia zmodyfikowano, tak żeby skutecznie odpowiadać na zmieniające się potrzeby rolników, przedsiębiorców oraz mieszkańców obszarów wiejskich, a w efekcie jak najefektywniej wykorzystać środki przeznaczone na wsparcie rolnictwa i obszarów wiejskich.

11 kwietnia br. został zaktualizowany harmonogram trwających i planowanych naborów wniosków w ramach PROW 2014–2020 w 2022 r.

Zmieniły się terminy naborów wniosków dotyczących następujących instrumentów wsparcia:

- *Restrukturyzacja małych gospodarstw;*
- *Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej;*
- *Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług związanych z rolnictwem i leśnictwem oraz Wsparcie na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska;*
- *zrezygnowano z drugiego planowanego na 2022 r. naboru w ramach instrumentu Wsparcie na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska.*

Harmonogram trwających i planowanych naborów wniosków
w ramach PROW 2014–2020 w 2022 r. (aktualizacja)

Lp.	Działanie/poddziałanie/typ operacji	Termin naboru/rozpoczęcia naboru wniosków/wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego*
ROZWÓJ GOSPODARSTW		
1	Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej	3 stycznia – 30 grudnia 2022 r.
2	Modernizacja gospodarstw rolnych – obszar a, tj. rozwój produkcji psiań	29 marca – 27 maja 2022 r.
3	Modernizacja gospodarstw rolnych – obszar e, tj. nawadnianie w gospodarstwie	29 marca – 27 maja 2022 r. wrzesień 2022 r.
4	Premie dla młodych rolników	31 marca – 29 maja 2022 r.
5	Tworzenie grup producentów i organizacji producentów	4 maja – 17 czerwca 2022 r. październik 2022 r.
6	Restrukturyzacja małych gospodarstw	16 maja – 14 lipca 2022 r.
7	Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej	czerwiec 2022 r. październik 2022 r.
8	Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych	listopad/grudzień 2022 r. – nabór uzależniony od dostępności środków pozostałych po przeprowadzeniu poprzedniego naboru
WZMACNIANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI		
9	Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej – bez ASF	28 lutego – 28 kwietnia 2022 r.
10	Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług związanych z rolnictwem i leśnictwem**	czerwiec 2022 r.
ROZWÓJ TERYTORIALNY		
11	Scalanie gruntów	terminy uzależnione od SW, które ogłaszają kolejne nabory
12	Gospodarka wodno-ściekowa	terminy uzależnione od SW, które ogłaszają kolejne nabory
13	Budowa lub modernizacja dróg lokalnych	terminy uzależnione od SW, które ogłaszają kolejne nabory
14	Wsparcie przygotowawcze	nabory ogłoszone zostały przez SW, szczegółowe informacje na stronach internetowych poszczególnych SW
15	Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność	terminy uzależnione od LGD, które ogłaszają nabory
16	Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania	nabór ciągły, wnioski o przyznanie pomocy na operacje polegające na realizacji albo przygotowaniu połączonym z realizacją projektu współpracy składa się do 31 grudnia 2022 r.
TRANSFER WIEDZY I INNOWACJI		
17	Współpraca	30 kwietnia – 15 czerwca 2022 r. – nabór ogólny bez KŁD
18	Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności	przetargi będą ogłaszane w zależności od potrzeb i w miarę dostępnych środków

Lp.	Działanie/poddziałanie/typ operacji	Termin naboru/rozpoczęcia naboru wniosków/wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego*
19	Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych	przetargi będą ogłaszane w zależności od potrzeb i w miarę dostępnych środków
20	Wsparcie korzystania z usług doradczych	przetargi będą ogłaszane w zależności od potrzeb i w miarę dostępnych środków
21	Wsparcie dla szkolenia doradców	przetargi będą ogłaszane w zależności od potrzeb i w miarę dostępnych środków
SYSTEMY JAKOŚCI PRODUKTÓW ROLNYCH I ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH		
22	Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym	lipiec 2022 r.
OCHRONA EKOSYSTEMÓW I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI NATURALNYMI		
23	Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych – premia pielęgnacyjna i premia zalesieniowa	15 marca – 16 maja 2022 r. wniosek wraz z załącznikami może być także złożony w terminie 25 dni kalendarzowych po terminie składania wniosków, tj. do dnia 10 czerwca 2022 r., jednak za każdy dzień roboczy opóźnienia, licząc od dnia 17 maja 2022 r., stosowane będzie zmniejszenie płatności w wysokości 1 proc. należnej kwoty płatności.
24	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	
25	Rolnictwo ekologiczne	
26	Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)	
27	Dobrostan zwierząt	
28	Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych: – wsparcie na zalesienie, – wsparcie na zadrzewienie	1 czerwca – 1 sierpnia 2022 r.
29	Wsparcie na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska	czerwiec/lipiec 2022 r.
30	Zarządzanie zasobami wodnymi	terminy uzależnione od SW, które ogłaszają nabory
ZARZĄDZANIE RYZYKIEM		
31	Dopłaty do składek ubezpieczenia zwierząt	1–31 lipca 2022 r. 1–31 grudnia 2022 r.

* Planowane terminy niektórych naborów wniosków mogą ulec zmianie w wyniku przebiegu procesu legislacyjnego projektów aktów prawnych lub w wyniku wydłużenia terminu naboru wniosków (zgodnie z informacją o tym wydłużeniu podaną do publicznej wiadomości przez podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy na stronie internetowej administrowanej przez ten podmiot).

** Rozszerzenie zakresu wsparcia zgodnie ze zmianą PROW 2014–2020 z rozwoju usług rolniczych na rozwój usług związanych z rolnictwem i leśnictwem.

Departament Wspólnej Polityki Rolnej
MRiRW
tel. 22 623 18 42

Zdjęcie: Zarathustra.Stock.adobe.com

Rośnie popularność pszenicy orkisz

W ostatnich latach obserwuje się wyraźny wzrost zainteresowania pszenicą orkisz, zarówno ze strony ośrodków naukowo-badawczych i hodowców, jak i rolników oraz

bardziej podatne na wyleganie. Pszenica orkisz jest więc mało przydatna do intensywnej uprawy, ale zyskuje uznanie w gospodarstwach ekologicznych, głównie

Grupa IHAR"; SM Amalte, SM Orkus i SM Fides z „Hodowli Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR” oraz Speldorado z „DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o.”), a także dwie odmiany

konsumentów. Pszenica orkisz cechuje się unikatowymi walorami smakowymi i żywieniowymi. Mąka orkiszowa zawiera dużo białka i glutenu, co przekłada się na dobre cechy wypiekowe. Dietetyczne i prozdrowotne właściwości pszenicy orkisz oraz rosnąca świadomość konsumentów przyczynia się do dynamicznego wzrostu zapotrzebowania na produkty żywnościowe z jej udziałem. Ziarno orkiszu wykorzystywane jest m.in. do produkcji mąki, kaszy, płatków, makaronu, pieczywa, a także piwa i wódki oraz innych wyrobów.

Rośliny odmian pszenicy orkisz, zwłaszcza starych, są wyraźnie wyższe niż odmian pszenicy zwyczajnej i tym samym znacznie

z uwagi na odporność na choroby. Ziarno pszenicy orkisz cechuje się niewymłacalnym ziarnem, stąd po omłocie dodatkowym koniecznym zabiegiem jest wydzielenie ziarna z kłosek (odplewanie).

Obecnie we Wspólnotowym (unijnym) katalogu odmian roślin rolniczych (CCA) znajduje się 90 odmian pszenicy orkisz, w tym 50 odmian formy ozimej i dwie odmiany formy jarej (dla pozostałych odmian forma nie została określona). W Polsce do Krajowego rejestru odmian roślin uprawnych prowadzonego przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU) wpisano pięć odmian formy ozimej (Rokosz z „Hodowli Roślin Strzelce Sp. z o.o.

formy jarej (Wirtas wyhodowana na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie i Kuiuavia w „Przedsiębiorstwie Nasiennym ROLNAS Sp. z o.o.”).

Aktualnie są prowadzone doświadczenia rejestrowe z pszenicą orkisz odmian form ozimych. Doświadczenia zakładane są na jednym, przeciętnym poziomie agrotechniki (bez stosowania fungicydów i regulatorów wzrostu), co pozwala ocenić przydatność odmian do uprawy integrowanej i częściowo także ekologicznej. Począwszy od sezonu 2021/2022 COBORU prowadzi doświadczenia ekologiczne z pszenicą orkisz, zarówno z odmianami ozimymi, jak i jarymi.

Wyniki doświadczeń rejestrowych COBORU z lat 2018–2021 – plon ziarna odmian pszenicy orkisz

Odmiana	2021	2020	2019	2018
Plon ziarna brutto (z kłóskami) w dt z ha				
Rokosz	56,3	58,2	50,0	44,3
SM Amalte	67,5	78,1	65,9	44,3
SM Fides	62,6	76,8	56,2	
SM Orkus	59,3		56,3	44,2
Speldorado	70,0	77,3	61,1	
Udział ziarna w plonie ogółem w procentach				
Rokosz	83	85	80	83
SM Amalte	77	80	77	78
SM Fides	76	77	74	
SM Orkus	77		75	79
Speldorado	75	76	74	
Plon ziarna netto w dt z ha				
Rokosz	45,8	49,7	40,9	37,4
SM Amalte	51,7	62,8	50,5	35,2
SM Fides	47,7	59,4	40,9	
SM Orkus	45,6		42,2	35,2
Speldorado	47,7	59,4	40,9	

O rosnącym znaczeniu pszenicy orkisz świadczy również wyraźny w ostatnich latach wzrost powierzchni plantacji nasiennych. W nasiennictwie największe znaczenie mają odmiany krajowe, jedynie w przypadku formy ozimej pewien udział mają również odmiany ze wspólnotowego katalogu CCA.

Materiałem siewnym pszenicy orkisz mogą być zarówno ziarniaki, jak i kłóski. Wysiew ziarna odplewionego jest łatwiejszy technicznie i bardziej precyzyjny. Zalecana norma wysiewu ziarniaków wynosi 200–300 szt./m². Ziarno odplewione wysiewa się na głębokość 2–3 cm, a kłóski głębiej – do 6 cm.

Od 2022 r. pszenica orkisz została objęta dopłatami z tytułu zużycia do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany (rozporządzenie Rady Ministrów z 2 marca 2022 r. w sprawie wykazu gatunków roślin uprawnych, do których materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany przysługuje dopłata

z tytułu zużycia do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany).

■ Charakterystyka odmian pszenicy orkisz ozimej

Charakterystyka przygotowana została na podstawie doświadczeń rejestrowych COBORU.

- Rokosz – pierwsza odmiana pszenicy orkisz w Krajowym rejestrze, zarejestrowana w 2012 r. Plon ziarna brutto (z kłóskami) średnio w wieloleciu 2018–2021 wynosił 52,2 dt z ha, a plon ziarna netto 43,5 dt z ha. Zadowolająca zimotrwałość (4°). Dobra odporność na podstawowe choroby pszenicy. Rośliny dość niskie, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość mała, zawartość białka i ilość glutenu bardzo duża.

- SM Amalte – odmiana zarejestrowana w 2020 r. Plon ziarna brutto (z kłóskami) oraz plon ziarna netto wyraźnie powyżej wzorcowej odmiany Rokosz. Zimotrwałość mała (3,0°). Odmiana cechuje się dużą

odpornością na choroby, mniejszą jedynie na mączniaka prawdziwego. Rośliny niskie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren dość duża. W porównaniu do odmiany Rokosz zawartość białka większa, natomiast ilość glutenu – mniejsza.

- SM Orkus – odmiana zarejestrowana w 2020 r. Plon ziarna brutto (z kłóskami) i plon ziarna netto nieco wyższy w porównaniu do wzorcowej odmiany Rokosz. Mankamentem odmiany jest mniejsza zimotrwałość (2,0°). Odmiana cechuje się dużą odpornością na choroby, mniejszą jedynie na rdzę brunatną. Rośliny wysokie, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża. W porównaniu do odmiany Rokosz zawartość białka i ilość glutenu większa.

- SM Fides – odmiana zarejestrowana w 2021 r. Plon ziarna brutto (z kłóskami) oraz plon ziarna netto powyżej wzorcowej odmiany Rokosz. Zadowolająca zimotrwałość

(4,0°). Duża odporność na podstawowe choroby pszenicy, nieco mniejsza jedynie na mączniaka prawdziwego. Rośliny dość wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość mała. W porównaniu do odmiany Rokosz zawartość białka większa, a ilość glutenu mniejsza.

- Speldorado – odmiana zarejestrowana w 2022 r. Plon ziarna brutto (z kłóskami) oraz plon ziarna netto powyżej wzorcowej odmiany Rokosz. Odmiana o mniejszej zimotrwałości (2,5°). Duża odporność na podstawowe choroby pszenicy, nieco mniejsza jedynie na rdzę brunatną i rdzę żółtą. Rośliny dość wysokie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren

duża. W porównaniu do odmiany Rokosz zawartość białka i ilość glutenu duża.

■ Charakterystyka odmian pszenicy orkisz jarej

Charakterystyka przygotowana została na podstawie doświadczeń rejestrowych COBORU.

- Wirtas – pierwsza jara odmiana pszenicy orkisz w Krajowym rejestrze, zarejestrowana w 2015 r. Plon ziarna brutto (z kłóskami) mniejszy o 20 proc., a plon ziarna netto o 38–41 proc. w porównaniu do wzorcowej odmiany pszenicy zwyczajnej Tybalt, w zależności od poziomu nawożenia azotem. Duża odporność na podstawowe choroby pszenicy. Rośliny bardzo wysokie, o bardzo małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia późny, dojrzewania średni. Masa

1000 ziaren mała, zawartość białka i ilość glutenu bardzo duża.

- Kuiavia – odmiana zarejestrowana w 2018 r. Plon ziarna brutto (z kłóskami) oraz plon ziarna netto mniejszy odpowiednio o 7 i 8 proc. w porównaniu do wzorcowej odmiany pszenicy orkisz Wirtas. Odporność na podstawowe choroby pszenicy zbliżona do odmiany Wirtas. Rośliny o podobnej wysokości, odporność na wyleganie większa, termin kłoszenia i dojrzewania taki sam jak odmiany Wirtas. W porównaniu do odmiany wzorcowej, masa 1000 ziaren, zawartość białka i ilość glutenu – większe.

Centralny Ośrodek Badania
Odmian Roślin Uprawnych, Departament Hodowli i Ochrony Roślin MRiRW
tel. 22 623 21 51

Zdjęcie: Iwona Połeć

Krajowe Dni Pola Poświętne 2022

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego zapraszają na *III Krajowe Dni Pola*, organizowane w dniach 11–13 czerwca w Poświętnem, k. Płońska.

Krajowe Dni Pola są największą imprezą polową w Polsce, corocznie organizowaną przez kolejne ośrodki doradztwa rolniczego. To wyjątkowe w skali kraju „Święto Pola” ma na celu przede wszystkim prezentację innowacji w rolnictwie: dorobku polskiej hodowli roślin, wyników doświadczeń polowych, nowych technik i technologii uprawy, a także bogatej oferty firm zaopatrujących polskie rolnictwo. Prezentowany będzie też dorobek hodowlany w produkcji zwierzęcej oraz innowacje w obszarze rolnictwa precyzyjnego.

Na polu doświadczalnym, należącym do Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, odwiedzający będą mogli zapoznać się

z rozwiązaniami wpisującymi się w cele Europejskiego Zielonego Ładu, takimi jak technologia ochrony roślin w oparciu o prowadzony monitoring występowania agrofagów czy bioróżnorodność gatunkowa i odmianowa.

Zapraszamy również do namiotów tematycznych na spotkania z naukowcami, doradcami, kołami gospodyń wiejskich, właścicielami gospodarstw agroturystycznych i zagród edukacyjnych.

Młodych ludzi, którzy wiążą swoją przyszłość z rolnictwem – w tym uczniów klas rolniczych oraz studentów kierunków rolniczych – szczególnie zapraszamy na „Dzień Młodego Rolnika”, zaplanowany w trzecim dniu

wydarzenia. Spróbujemy wspólnie odpowiedzieć na pytania o rolnictwo przyszłości, silniej oparte o cyfryzację, technologię i badania naukowe, a także stworzyć razem model gospodarstwa, który pozwoli w przyszłości na sprawne, bezpieczne, dochodowe i stabilne finansowo funkcjonowanie sektora rolnego w Polsce.

W dniach poprzedzających *III Krajowe Dni Pola 2022* odbędą się trzy tematyczne konferencje towarzyszące, poświęcone nowej Wspólnej Polityce Rolnej, transferowi wiedzy do praktyki rolniczej oraz Grupom Operacyjnym na rzecz innowacji (EPI). Udział w konferencjach możliwy jest stacjonarnie lub online.

Krajowe Dni Pola są największą imprezą polową w Polsce, corocznie organizowaną przez kolejne ośrodki doradztwa rolniczego

W ramach wydarzenia promowane też będzie dziedzictwo kulturowe i kulinarne wsi oraz rolnictwo ekologiczne na Mazowszu.

Przez cały czas trwania *III Krajowych Dni Pola 2022* będzie działało wirtualne studio: transmisje z imprez, pokazy polowe i pokazy zwierząt oraz wywiady z ciekawymi ludźmi będą dostępne online na kanałach FB oraz Youtube Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego.

Zapraszamy wystawców, rolników, producentów, mieszkańców obszarów wiejskich i wszystkich zainteresowanych do Poświętnego k. Płońska na demonstracje, wystawy, prezentacje, pokazy, kiermasze i degustacje!

Wszystkich zainteresowanych zachęcamy do odwiedzenia strony www.dnipola2022.pl, gdzie dostępne są szczegółowe informacje dotyczące organizacji *III Krajowych Dni Pola 2022* oraz imprez towarzyszących.

Departament Strategii i Rozwoju
MRiRW

tel. 22 623 21 20

Zdjęcia: Fotolia

Nawozy pod nadzorem PIORiN

Zgodnie z zapisami ustawy z 7 maja 2020 r. o zmianie ustawy o *nawozach i nawożeniu* oraz ustawy o *Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa*, 1 lipca 2020 r. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN) przejęła od Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych kompetencje w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” i środków wspomagających uprawę roślin.

Dzięki przejęciu nowych zadań PIORiN poszerzyła zakres swojej dotychczasowej działalności, stając się organem nadzoru:

- zdrowia roślin;
- obrotu środkami ochrony roślin;
- stosowania tych środków;
- prawidłowości wprowadzania nawozów i środków wspomagających uprawę roślin.

■ Przeprowadzone kontrole

W 2021 r. PIORiN, jako instytucja odpowiedzialna za nadzór nad nawozami, przeprowadziła ogółem 157 kontroli pod kątem zgodności z przepisami krajowymi i unijnymi wprowadzania do obrotu i udostępniania przez podmioty nawozów:

- nieorganicznych;
- organiczno-mineralnych;

- organicznych;
- wapniowych;
- oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”; w tym:
  - nawozów o wysokiej zawartości azotu w przeliczeniu na azotan amonu (>28 proc.);
  - nawozów powstałych ze zmieszania typów nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”;

Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” i środków wspomagających uprawę roślin sprawuje Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa

- środków poprawiających właściwości gleby;
- stymulatorów wzrostu;
- podłoża do upraw.

Ogółem skontrolowano 152 podmioty, z czego nieprawidłowości stwierdzono w 28, co stanowiło 18,4 proc. wszystkich skontrolowanych.

Kontroli poddano również 342 partie nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” i środków wspomagających uprawę roślin – nieprawidłowości stwierdzono w przypadku 43 partii, co stanowiło 12,6 proc. wszystkich skontrolowanych partii ogółem.

■ Dostosowanie nadzoru do nowych ram prawnych

W związku ze stosowaniem od 16 lipca 2022 r. rozporządzenia WE 2019/1009 z 5 czerwca 2019 r. *ustanawiającego przepisy dotyczące udostępniania na rynku produktów nawozowych UE* PIORiN prowadzi intensywne prace mające na celu dostosowanie zasad nadzoru do nowych ram legislacji.

Nowe rozporządzenie jest częścią unijnej strategii na rzecz zrównoważonej gospodarki, a jego

głównym zadaniem jest harmonizacja prawa nawozowego, w tym wprowadzanie na rynek unijny produktów nawozowych UE z oznakowaniem CE. Umożliwi ono udostępnianie na jednolitym rynku produktów nawozowych, które nie są obecnie objęte zharmonizowanymi przepisami, takich jak:

- nawozy organiczne i organiczno-mineralne;
- polepszacze gleby;
- inhibitory;
- biostymulatory;

W ubiegłym roku kontroli poddano 342 partie nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” i środków wspomagających uprawę roślin. Nieprawidłowości stwierdzono w przypadku 43 partii

- podłoża do upraw i mieszanki.

Nowe przepisy określają m.in. wymogi dotyczące maksymalnych poziomów zanieczyszczeń i patogenów oraz minimalnej zawartości składników pokarmowych i innych stosownych właściwości, w zależności od kategorii produktu oraz etykietowania.

Rozporządzenie nie tylko daje większe możliwości produkcji i sprzedaży nawozów, lecz także umożliwia wykorzystanie produktów ubocznych z recyklingu przedsiębiorstwom, które charakteryzuje innowacyjne i proekologiczne działanie.

Ważnym aspektem, na które rozporządzenie kładzie nacisk, jest dostęp do najnowszej wiedzy i technologii, co pozwoli na produkcję bezpiecznych produktów wysokiej jakości. Dlatego kluczowe wydaje się również zapewnienie odpowiednich mechanizmów oceny zgodności wprowadzanych na rynek produktów, co zagwarantuje lepszy przepływ towarów na szeroka skalę.

**Państwowa Inspekcja
Ochrony Roślin i Nasiennictwa**
tel. 22 652 92 90

Zdjęcia: Dusan Kostic,
Nuttapongg.Stock.adobe.com

Aktualizacja *Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030*

Ze względu na istotną zmianę sytuacji na obszarach wiejskich i w sektorze rolno-spożywczym w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 oraz wojną w Ukrainie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi rozpoczęto pracę nad aktualizacją *Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030* (SZRWRiR 2030).

W lipcu 2020 r. został przyjęty nowy budżet UE po 2020 r., utworzono Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, Europejski Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności, który m.in. zapewnia dodatkowe finansowanie inwestycji w okresie przejściowym PROW 2014–2020 oraz Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności. Powstały również nowe formy wsparcia związanego z wystąpieniem pandemii COVID-19 (np. REACT-UE).

W SZRWRiR 2030, ze względu na jej przyjęcie jeszcze w 2019 r., nie było możliwe umieszczenie

informacji nt. kluczowych obecnie dokumentów UE, tj.: *Długoterminowej wizji dla obszarów wiejskich w UE* i wynikających z niej *Paktu na rzecz obszarów wiejskich* oraz *Planu działania na rzecz pobudzenia zrównoważonego, spójnego i zintegrowanego rozwoju obszarów wiejskich*. SZRWRiR 2030 nie uwzględnia także ostatecznego brzmienia strategii Europejski Zielony Ład i strategii „Od pola do stołu”.

Potrzebne jest również odzwierciedlenie w SZRWRiR 2030 projektów i programów wynikających z Polskiego Ładu oraz Polskiego Ładu dla Polskiej Wsi.

Proces aktualizacji strategii jest wieloetapowy. W pierwszej kolejności zaktualizowane będą diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej rolnictwa, obszarów wiejskich i rybactwa w Polsce oraz 16 diagnoz regionalnych. Następnie zweryfikowane zostaną cele, kierunki interwencji i działania wskazane w SZRWRiR 2030 oraz lista projektów strategicznych. Projekt aktualizacji zostanie poddany konsultacjom publicznym najprawdopodobniej w pierwszym kwartale 2023 r. Zakończenie prac jest natomiast planowane na pierwsze półrocze 2023 r.

Materiał powstał we współpracy z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

**Departament Strategii i Rozwoju
MRiRW
tel. 22 623 21 20**

Zdjęcie: Man As Thep.Stock.adobe.com

Współpraca polsko-ukraińska

Ukraina jest od wielu lat ważnym partnerem gospodarczym Polski, a sektor rolny odgrywa znaczącą rolę we współpracy bilateralnej z partnerami ukraińskimi. Od czasu wszczęcia przez Rosję wojny z Ukrainą kierownictwo MRiRW pozostaje w ścisłym kontakcie z przedstawicielami władz ukraińskich i regularnie spotyka się z ministrami rolnictwa oraz gospodarki Ukrainy.

W ostatnich latach następował wzajemny wzrost obrotów handlowych towarami rolno-spożywczymi między naszymi krajami. Rosyjska agresja na Ukrainę, która spowodowała m.in. problemy logistyczne czy ekonomiczne, wymusiła zmianę zasad i warunków wzajemnego handlu. Od czasu wybuchu wojny Polska jest zaangażowana w przekazywanie wsparcia żywnościowego dla Ukrainy.

■ Spotkania bilateralne

Od początku marca 2022 r. wicepremier Henryk Kowalczyk odbył szereg spotkań online z Romanem Leszczenko, ministrem polityki rolnej i żywności Ukrainy oraz jego następcą Mykołą Solskim. Wicepremier Kowalczyk rozmawiał także z Julią Swyrydenko, I wicepremier, minister gospodarki Ukrainy. W rozmowy ze stroną ukraińską jest również zaangażowany sekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski, któremu wicepremier powierzył

koordynację pomocy żywnościowej dla Ukrainy.

■ Stanowisko strony ukraińskiej

W trakcie dotychczasowych spotkań przedstawiciele władz Ukrainy informowali o wyzwaniach, które obecnie stoją przed ukraińskim sektorem rolnym. Są one związane m.in. z rosyjską blokadą ukraińskich portów morskich, przez które przed wojną odbywał się transport zbóż, zniszczeniem infrastruktury czy problemami z dostępnością środków produkcji (m.in. paliwa rolniczego), niezbędnych do wiosennych prac polowych. Strona ukraińska liczy na wsparcie ze strony UE, a także państw członkowskich UE w tym zakresie.

Jednocześnie przy każdej okazji przedstawiciele rządu Ukrainy wyrażają wdzięczność za działania pomocowe okazywane zarówno przez władze Polski, jak i polskich obywateli w tym trudnym dla Ukrainy czasie.

■ Stanowisko MRiRW

Przedstawiciele kierownictwa MRiRW wyrazili solidarność z narodem ukraińskim i poparcie dla Ukrainy jako suwerennego i niepodległego państwa. Przekazali wyrazy współczucia z powodu strat poniesionych przez Ukrainę podczas tej wojny. Jednocześnie wicepremier Kowalczyk zapewnił ministrów i wiceministrów rolnictwa i gospodarki Ukrainy, że mogą liczyć na polską pomoc w sektorze rolnym.

Obydwie strony zgadzają się, że w trosce o zagwarantowanie bezpieczeństwa żywnościowego w obecnej sytuacji należy dążyć do maksymalnego uproszczenia wszelkich procedur dotyczących przewozu towarów przez granicę polsko-ukraińską.

Strona polska usprawniła odprawę ukraińskich towarów rolno-spożywczych na granicy między naszymi krajami. W porozumieniu z KE oraz władzami weterynaryjnymi Ukrainy uruchomione zostało kolejowe przejście graniczne w Medyce jako tymczasowy punkt wprowadzania przesyłek produktów pogodzenia zwierzęcego w tranzycie z Ukrainy do krajów trzecich. Z kolei Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa odstąpiła od kontroli monitoringowych zbóż importowanych z Ukrainy.

W pomoc dla obywateli Ukrainy przebywających na obszarze Polski zaangażowane są niektóre ośrodki doradztwa rolniczego i instytuty badawcze nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W zakresie dostępu do rynku ukraińskiego MRiRW nadal oczekuje na uznanie przez Ukrainę regionalizacji Polski wobec ASF zgodnie z przepisami UE. Polskie firmy branży mięsnej wyrażają gotowość dostaw na Ukrainę przetworzonego mięsa wieprzowego, ale utrzymanie ww. restrykcji przez Ukrainę uniemożliwia te wysyłki.

Ukraina w ostatnich latach stała się ważnym partnerem Polski

w handlu artykułami rolno-spożywczymi. W 2021 r. polski eksport żywności na rynek ukraiński osiągnął ok. 811 mln euro, a import ok. 930 mln euro. Saldo dla Polski było ujemne i wyniosło 119,1 mln euro.

Mimo trudnej sytuacji związanej z pandemią COVID-19 w 2021 r. odnotowany został wzrost eksportu rolnego na Ukrainę o ok. 7 proc. Eksportowaliśmy przede wszystkim: sery i twarogi (97,2 mln euro, tj. 12 proc. udziału w eksporcie rolno-spożywczym do Ukrainy), produkty używane do karmienia zwierząt, czekoladę i przetwory zawierające kakao, kawę, przetwory

spożywcze gdzie indziej niewymienione z grupy CN 2106.

W ubiegłym roku miał miejsce wzrost importu rolnego z Ukrainy o 27 proc. wobec 2020 r. Import obejmował głównie: olej sojowy i jego frakcje (20 proc. importu rolnego z Ukrainy), olej słonecznikowy, zamrożone owoce i orzechy, makuchy i inne pozostałości, makuchy z ekstrakcji oleju sojowego.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW
tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: art_mike.Stock.adobe.com

Przywóz zwierząt towarzyszących z Ukrainy

Nowe wytyczne GIW

Przywóz z Ukrainy do Polski jednocześnie więcej niż pięciu zwierząt towarzyszących niespełniających wymagań weterynaryjnych może w czasie trwającego konfliktu zbrojnego odbywać się na określonych zasadach. Główny Lekarz Weterynarii przygotował wytyczne, mając na względzie umożliwienie takiego przewozu właścicielom lub posiadaczom zwierząt przy zachowaniu wymogów bezpieczeństwa, także tych obowiązujących w Unii Europejskiej.

Główny Lekarz Weterynarii (GLW), kierując się troską o bezpieczeństwo ludzi i zwierząt, przygotował procedurę, która dotyczy posiadaczy lub właścicieli psów, kotów bądź fretek (zwierząt towarzyszących), przybywających do Polski z Ukrainy w czasie konfliktu zbrojnego.

Na podstawie wytycznych GLW:

- Wjazd ze zwierzętami towarzyszącymi może odbywać się wyłącznie przez przejście graniczne z zatwierdzonym posterunkiem weterynaryjnej kontroli granicznej (BCP), czyli w Dorohusku w woj. lubelskim lub w Korczowej w woj. podkarpackim (w tych jednostkach wyznaczona jest osoba do kontaktu telefonicznego w godzinach nocnych), po wcześniejszym ustaleniu miejsca izolacji przywożonych zwierząt z właściwym dla tego miejsca powiatowym lekarzem weterynarii.
- Zgłoszenie do kontroli dokonywane jest minimum jeden dzień roboczy przed przybyciem na przejście graniczne.
- Właściciel lub posiadacz zwierząt towarzyszących zgłasza zwierzęta do kontroli u granicznego lekarza

weterynarii za pomocą wypełnionej i podpisanej I cz. dokumentu CHEDA.

- Złożenie takiego zgłoszenia oznacza deklarację osoby odpowiedzialnej do pokrycia wszelkich kosztów kontroli i wykonania postanowień wydanej decyzji oraz poniesienia konsekwencji za niedostarczenie zwierząt do wskazanego przez powiatowego lekarza weterynarii miejsca izolacji.
- Miejsce izolacji całej przesyłki zwierząt musi znajdować się na terenie Polski, a dokładny adres musi zostać wskazany w decyzji powiatowego lekarza weterynarii określającej warunki izolacji. Decyzja o izolacji musi być przedłożona granicznemu lekarzowi weterynarii najpóźniej w trakcie kontroli.
- Miejsce izolacji musi dotyczyć wszystkich przewożonych zwierząt

Wjazd ze zwierzętami towarzyszącymi może odbywać się wyłącznie przez przejście graniczne z zatwierdzonym posterunkiem weterynaryjnej kontroli granicznej (w Dorohusku lub w Korczowej) po wcześniejszym ustaleniu miejsca izolacji przywożonych zwierząt z właściwym dla tego miejsca powiatowym lekarzem weterynarii

i nie może być schroniskiem dla zwierząt w rozumieniu ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt.

- W wyjątkowych sytuacjach braku decyzji o izolacji podczas kontroli zwierzęta mogą być czasowo zatrzymane pod nadzorem granicznego lekarza weterynarii do czasu jej dostarczenia. W tym przypadku właściciel/posiadacz zwierząt powinien wskazać miejsce izolacji.

- Graniczny lekarz weterynarii może zwrócić się z zapytaniem do właściwego terytorialnie powiatowego lekarza weterynarii o wydanie lub odmowę dokonania izolacji we wskazanym miejscu.

- Tożsamość zwierząt jest weryfikowana na podstawie dostępnych dokumentów im towarzyszących, w tym paszportów dla psów/kotów/fretek, względnie dokumentów rodowodowych lub innych dokumentów potwierdzających legalne posiadanie zwierząt.

- Kontrola weterynaryjna przywożonych zwierząt przeprowadzana jest w sposób zgodny ze standardową procedurą dotyczącą weterynaryjnej kontroli granicznej zwierząt.

- Jeżeli powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla proponowanego miejsca izolacji odmówi wydania decyzji dotyczącej zgody na jej przeprowadzenie we wskazanym miejscu przeznaczenia, kontrola graniczna ma wynik negatywny, a zwierzęta są odsyłane poza obszar UE.

- Jeżeli posiadacz/właściciel zwierząt przedstawi zgodę właściwego terytorialnie powiatowego lekarza weterynarii na przeprowadzenie izolacji oraz podczas kontroli granicznej lekarz weterynarii stwierdzi brak spełnienia wymogów przywózowych przesyłki zwierząt, zwierzęta kierowane są do wskazanego miejsca izolacji do czasu podjęcia ostatecznej decyzji przez granicznego lekarza weterynarii.

- Dokument potwierdzający przeprowadzenie kontroli (CHEDA) nie zostanie zatwierdzony (pozostaje „w toku”) do czasu zakończenia izolacji zwierząt i otrzymania przez granicznego lekarza weterynarii zwrotnej informacji od powiatowego lekarza weterynarii nadzorującego przeprowadzenie izolacji, w której potwierdzi on spełnienie wymogów przez zwierzęta objęte izolacją.

- Izolacja zwierząt obejmuje czas potrzebny na przeprowadzenie następujących, wymaganych prawem, procedur:

- ✓ oznakowanie mikrochipem,
- ✓ szczepienie przeciw wścieklźnie zwierząt od 12. tygodnia życia (w przypadku zwierząt młodszych dopuszcza się szczepienie od 8. tygodnia życia),
- ✓ badanie poziomu przeciwciał przeciw wścieklźnie dla zwierząt zaszczepionych po 30 dniach od podania szczepionki.

Badanie poziomu przeciwciał przeciwko wścieklźnie odbywa się wyłącznie w autoryzowanych do tego laboratoriach, wymienionych na stronie internetowej: https://ec.europa.eu/food/animals/movement-pets/approved-rabies-serology-laboratories/approved-rabies-serology-laboratories-eu-countries_en.

Po uzyskaniu informacji o zakończeniu izolacji i potwierdzeniu spełnienia wymogów dokument CHEDA jest zatwierdzany z decyzją pozytywną.

Główny Inspektorat Weterynarii
tel. 22 623 20 89

Zdjęcie: 07photo.Stock.adobe.com

Konsultacje międzyrządowe na Słowacji

Wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk uczestniczył w drugiej połowie kwietnia br. w polsko-słowackich konsultacjach międzyrządowych. Wydarzeniu odbywającemu się w Družbakach Wyżnych na Słowacji przewodniczyli premierzy obu krajów.

Wicepremier Kowalczyk rozmawiał m.in. z ministrem rolnictwa i rozwoju wsi Słowacji Samuelem Vlčanem. Spotkanie to służyło zacieśnieniu współpracy polsko-słowackiej i omówieniu ważnych tematów z zakresu rolnictwa w kontekście wojny w Ukrainie oraz bieżącej agendy UE.

■ Bezpieczeństwo żywnościowe w Europie

Ministrowie rolnictwa Polski i Słowacji zgodzili się, że wobec wojny w Ukrainie kluczowego znaczenia nabiera zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego w Europie i na świecie oraz dostosowanie unijnych strategii dotyczących rolnictwa do nowych wyzwań.

Szczególnie aktualne stają się też postulaty dotyczące uniezależnienia unijnego systemu żywnościowego od importu żywności i środków do jej produkcji.

Głównym tematem rozmów była trudna sytuacja na rynkach rolnych i możliwe działania wobec rosyjskiego ataku na Ukrainę oraz wzrostu cen surowców i pasz. Wicepremier Henryk Kowalczyk podkreślił, że wojna uwidoczniła podatność unijnego systemu żywnościowego na różnego rodzaju kryzysy. Zależność UE od importu energii, nawozów i pasz dla zwierząt zwiększa koszty ponoszone przez producentów, destabilizuje rynki oraz wpływa negatywnie na ceny żywności.

■ Środki ochrony roślin a propozycje legislacyjne KE

Kolejnym tematem rozmów była współpraca w zakresie celów Strategii „Od pola do stołu” w obszarze środków ochrony roślin i nawozów oraz w związku z przyszłym prawodawstwem UE w tym zakresie.

– Państwa członkowskie UE powinny mieć możliwość określania krajowych celów redukcyjnych dotyczących zużycia środków produkcji w rolnictwie, z uwzględnieniem lokalnej specyfiki i różnic w zużyciu tych środków pomiędzy państwami oraz potrzeb ochrony roślin, zgodnie z zasadą pomocniczości – podkreślił wicepremier Kowalczyk.

– W oczekiwaniu na przedstawienie przez Komisję Europejską propozycji legislacyjnych w zakresie zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin, państwa naszego regionu powinny ściśle współpracować celem prezentowania wspólnego stanowiska na forum UE i skutecznego wpłynięcia na ostateczny kształt

Uczestnicy polsko-słowackich konsultacji międzyrządowych zgodzili się, że wobec wojny w Ukrainie kluczowego znaczenia nabiera zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego w Europie i na świecie oraz dostosowanie unijnych strategii dotyczących rolnictwa do nowych wyzwań

przepisów, zgodny z interesem naszego regionu – dodał szef polskiego resortu rolnictwa.

■ Międzynarodowa współpraca w zakresie badań i innowacji

Ministrowie rolnictwa i rozwoju wsi Polski i Słowacji dyskutowali także na temat wzmocnienia współpracy w zakresie badań i innowacji na rzecz rozwoju systemów żywnościowych i biogospodarki.

– *Naszą ambicją jest, aby jednostki badawcze z Polski oraz innych państw naszego regionu były postrzegane jako ważny aktor w międzynarodowych inicjatywach i projektach. Zależy nam, abyśmy uczestniczyli odpowiednio do swojego potencjału w programach skierowanych na badania i innowacje, abyśmy dalszy rozwój rolnictwa mogli silniej oprzeć na nowych technologiach* – zaznaczył wicepremier Kowalczyk.

■ Bezpieczeństwo żywności w regionie przygranicznym

Ministrowie rozmawiali również o kwestiach bezpieczeństwa i jakości żywności. Wicepremier Kowalczyk podkreślił, że polskie produkty sprzedawane na rynku krajowym oraz wprowadzane na rynki państw członkowskich UE i państw trzecich są w pełni bezpieczne dla konsumentów, a polskie służby kontrolne funkcjonują sprawnie. Ministrowie uzgodnili, że konieczne jest zacieśnienie i większe zoperacjonalizowanie współpracy służb kontrolnych z Polski i Słowacji, tak aby wszelkie nieprawidłowości dotyczące bezpieczeństwa żywności, zwłaszcza w regionach przygranicznych, były szybko wykrywane.

■ Solidarność wobec zagrożeń

Podsumowując, w czasie rozmów ministrowie podkreślili, że w obecnej

sytuacji politycznej kluczowa jest jedność i solidarność wobec wspólnych zagrożeń, a podstawowym zadaniem rolnictwa jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego.

W konkluzjach konsultacji międzyrządowych premierzy Polski i Słowacji – Mateusz Morawiecki i Eduard Heger – podpisali Wspólną Deklarację, w której podkreślono m.in. znaczenie bezpieczeństwa żywnościowego na świecie w kontekście wojny w Ukrainie, a także potrzebę wsparcia unijnych producentów rolnych w zakresie nawozów i pasz oraz działań na rzecz zagwarantowania samowystarczalności UE w zakresie produkcji nawozów i roślin białkowych.

Departament Współpracy
Międzynarodowej MRiRW
tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: Krystian Maj (KPRM)

Posiedzenie AGRIFISH

W pierwszej połowie kwietnia 2022 r. podsekretarz stanu w MRiRW Krzysztof Cieciora uczestniczył w posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (AGRIFISH) w Luksemburgu.

Najważniejszymi tematami spotkania były aspekty rolne przeglądu rozporządzenia ws. użytkowania gruntów oraz zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa (LULUCF), zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i wzmocnienie odporności systemów żywnościowych, a także sytuacja na rynkach rolnych. Ministrowie zatwierdzili również konkluzje Rady w sprawie rolnictwa węglowego.

■ Aspekty rolne przeglądu rozporządzenia ws. użytkowania gruntów

W ramach punktu dotyczącego aspektów rolnych przeglądu

rozporządzenia LULUCF (pakiet *Gotowi na 55*) wiceminister Cieciora podkreślił, że konieczne jest zapewnienie sprawiedliwego traktowania państw członkowskich oraz uwzględnienie specyfiki rolnictwa i leśnictwa każdego kraju. Polska ma poważne wątpliwości, czy połączenie sektorów rolnictwa i leśnictwa w jeden (AFOLU) będzie bezpieczne dla obu sektorów. Oznaczałoby to konieczność ograniczenia produkcji zwierzęcej w Polsce oraz w UE i mogłoby spowodować zwiększenie importu żywności z państw trzecich, niewdrażających tak ambitnych celów klimatycznych.

■ Bezpieczeństwo żywnościowe i odporność systemów żywnościowych

Ministrowie zapoznali się z komunikatem Komisji dotyczącym zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i wzmocnienia odporności systemów żywnościowych.

KE zwróciła uwagę na rolę UE i działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego zarówno samej Ukrainy, jak również na poziomie globalnym, szczególnie w odniesieniu do krajów Afryki i Bliskiego Wschodu. Odnosząc się do zwiększenia możliwości produkcyjnych rolnictwa, KE zapowiedziała, że będzie nadal monitorować wpływ strategii „Od pola do stołu” i strategii na rzecz bioróżnorodności. W ocenie KE w perspektywie długoterminowej nie ma powodu,

aby odchodzić od celów Europejskiego Zielonego Ładu. W perspektywie krótkoterminowej natomiast KE reaguje na potrzeby, czego przykładem jest czasowa derogacja od obowiązku ugorowania na obszarach EFA.

Wiceminister Cieciora wyraził opinię, że mamy do czynienia z najpoważniejszym kryzysem humanitarnym w Europie Środkowo-Wschodniej od zakończenia II wojny światowej, a tym samym największym zagrożeniem dla globalnego bezpieczeństwa żywnościowego. Wyzwaniem jest zmniejszenie zależności UE od importu energii, nawozów i niektórych składników paszowych oraz obniżenie kosztów produkcji dla rolników. Zwrócił także uwagę na poruszony przez Austrię temat zwiększenia potencjału produkcji białka roślinnego. Zaznaczył, że widzimy potrzebę, aby działania w tym obszarze zostały skoordynowane na poziomie unijnym.

W tym punkcie porządku obrad omówiono również wspólny dokument Bułgarii, Chorwacji, Cypru, Grecji, Włoch, Łotwy, Polski, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Słowenii i Hiszpanii w sprawie potrzeby nadzwyczajnego tymczasowego wsparcia w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w odpowiedzi na bezprecedensowy kryzys i jego wpływ na systemy produkcji rolnej i bezpieczeństwo żywnościowe.

■ Sytuacja na rynkach rolnych

W punkcie dotyczącym sytuacji na rynkach rolnych, w szczególności po inwazji na Ukrainę, ministrowie wysłuchali wypowiedzi ministra rolnictwa Ukrainy Mykoły Solskiego, który podziękował za pomoc uchodźcom i dotychczasowe działania na rzecz wsparcia Ukrainy i jej produkcji rolnej, a także zaapelował o dalsze wsparcie.

Następnie KE zaprezentowała podstawowe informacje na temat rozwoju sytuacji na głównych rynkach rolnych w UE. Podkreśliła, że dzięki rolnikom i WPR bezpieczeństwo żywnościowe UE nie jest zagrożone. Istnieją jednak istotne problemy. Jednym z nich jest uzależnienie od importu roślin oleistych, składników pasz oraz nawozów i gazu.

negatywnie na kosztach produkcji i dystrybucji oraz zwiększa ryzyko obniżenia opłacalności w sektorze rolno-spożywczym. Obniża także zdolności inwestycyjne podmiotów uczestniczących w łańcuchu żywnościowym.

Wśród szczególnych problemów wiceminister Cieciora wymienił wysokie ceny zbóż, rzepaku, mięsa

Posiedzenie Rady było okazją do spotkania podsekretarza stanu w MRiRW Krzysztofa Cieciora z unijnym komisarzem ds. rolnictwa Januszem Wojciechowskim

Inne to wysokie koszty produkcji, szczególnie dla sektora zwierzęcego. Problemy dotyczą również sektor owoców i warzyw.

W dyskusji ministrowie zwracali przede wszystkim uwagę na bardzo wysokie koszty produkcji, które tylko w niewielkiej części są rekompensowane wzrostem cen produktów rolnych.

Prezentując stanowisko Polski, wiceminister Krzysztof Cieciora podkreślił, że sytuacja na rynkach rolnych jest trudna. Wynika to głównie z nieprzewidywalności cen produktów rolnych oraz cen środków do produkcji rolno-spożywczej. Narastają obawy o ciągłość dostaw energii, w tym paliw. Coraz mocniej odczuwalny jest również brak siły roboczej. Każdy z tych elementów odbija się

i mleka, rosnące koszty produkcji, zarówno roślinnej, jak i zwierzęcej, brak dostępu do wybranych komponentów paszowych sprowadzanych z Ukrainy, duże zaburzenia na rynku jabłek deserowych oraz problemy w branży piekarniczej. Wiceminister Cieciora podkreślił, że w obliczu dużej niestabilności oraz obaw o dostępność i ceny środków produkcji, surowców rolnych i żywności, konieczny jest stały monitoring sytuacji oraz gotowość do podejmowania szybkich działań z poziomu unijnego w zakresie wsparcia producentów rolnych i interwencji rynkowej.

**Departament Współpracy
Międzynarodowej MRiRW**
tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Cyfryzacja w szkołach rolniczych

Wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk oraz wiceprezes Data Center & AI Group w Intelu Bartosz Ciepluch podpisali 27 kwietnia br. porozumienie o współpracy. Celem jest propagowanie edukacji w obszarze sztucznej inteligencji w sektorze rolnym. Sygnatariusze porozumienia wzmocnią tym samym kompetencje cyfrowe uczniów i nauczycieli szkół rolniczych.

■ Zasady współpracy

Na mocy porozumienia o współpracy firma Intel będzie organizować najwyższej jakości programy szkoleniowe poświęcone zastosowaniu sztucznej inteligencji w rolnictwie. Są one kontynuacją realizacji rozpoczętego w roku 2021 programu szkoleniowego skierowanego do szkół rolniczych, prowadzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, opartego na programie AI for Future Workforce.

■ Sztuczna inteligencja dla rolnictwa

Szkolenia przeprowadzone w Polsce, po dostosowaniu do specyfiki zagadnień rolniczych, staną się podstawą dla podobnych programów wdrażanych na całym świecie.

– *Sztuczna inteligencja w rolnictwie pomoże wydajniej uprawiać ziemię, zoptymalizować wykorzystanie zasobów i podnieść jakość spożywanych produktów rolnych. Jeśli odpowiednio zastosujemy sztuczną inteligencję, mamy szansę wzmocnić pozycję naszego kraju na arenie międzynarodowej, a także rozwinąć gospodarkę i rynek pracy, przynosząc tym samym korzyści dla społeczeństwa* – podkreślił wicepremier Henryk Kowalczyk. – *Cieszę mnie, że program AI for Future Workforce będzie realizowany w resortowych szkołach rolniczych, gdzie znajdują się uczniowie myślący nieszablono-wo i awangardowo, którzy widzą już dziś potrzeby zmian i szukają sposobów ich wprowadzania* – dodał szef resortu rolnictwa.

Celem podpisanego porozumienia jest propagowanie edukacji w obszarze sztucznej inteligencji w sektorze rolnym

■ Pracownie w szkołach rolniczych

Firma Intel utworzy modelowe rozwiązanie szkolnej pracowni przeznaczone do wdrażania sztucznej inteligencji w zastosowaniach rolniczych w polskich szkołach. Jest to część szeroko zakrojonych działań Intelu na rzecz podnoszenia kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli w obszarze edukacji w Polsce. Pracownie umożliwią w roku 2022 przeszkolenie ze sztucznej inteligencji opartej na programie AI for Future Workforce ponad 200 nauczycieli i 3 tys. uczniów.

■ Polska pionierem

Polska jest pionierem sektorowego podejścia do edukacji i szkoleń prowadzonych w oparciu o program AI for Future Workforce.

– *Nasz program – AI for Future Workforce – to najwyższej jakości program szkoleniowy dotyczący sztucznej inteligencji. Polska jest jednym z największych dostawców produktów rolnych w Unii Europejskiej, dlatego to właśnie tutaj rozpoczynamy szkolenia, które przełożą się na poprawę wydajności pracy w zakładach rolnych* – stwierdził wiceprezes Data Center & AI Group Intel Bartosz Ciepluch. – *AI for Future Workforce to sprawdzone podejście, z elastycznymi modelami użytkowania i dostosowaniem treści do programów nauczania dla uczniów i nauczycieli* – podkreślił wiceprezes.

Departament Komunikacji
i Promocji MRiRW
tel. 22 623 18 38

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Natura od kuchni

Wystartował ogólnopolski konkurs Lasów Państwowych skierowany do kół gospodyń wiejskich

– *Od kilku lat realizujemy pomysł wspierania działalności kół gospodyń wiejskich i wsparcie to znakomicie się rozwija i przynosi efekty* – podkreślił wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk podczas inauguracji w ostatnich dniach kwietnia br. konkursu *Natura od kuchni*.

wiejskich w sposób systemowy poprzez dotacje, o które można się ubiegać za pośrednictwem wniosków składanych do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

– *Bardzo się cieszymy, że wsparcie kołom gospodyń wiejskich proponują też inne instytucje. Chcę bardzo*

może otrzymać koło gospodyń wiejskich, które nadesłało ciekawy przepis na danie kulinarne łączące tradycję z nowoczesnością, a oparte o bogactwo naszych lasów – runo leśne lub dziczyznę. – *Grant może też być przyznany za ciekawy pomysł na promocję dań bazujących na bogactwie lasów* – mówił

wiceminister Siarka i dodał, że bogate zasoby runa leśnego i dziczyzny z pewnością będą doskonałą inspiracją dla kół gospodyń wiejskich do przygotowywania regionalnych produktów z lasów.

Dodatkową atrakcją będzie wydanie książki kulinarnej z najciekawszymi przepisami nadesłanymi na konkurs.

– *Zgłoszenia mogą być nadsyłane od 26 kwietnia do 30 września br.* – informował wiceminister klimatu i środowiska.

– *Bardzo dobra współpraca Lasów Państwowych z Ministerstwem Rolnictwa*

i Rozwoju Wsi uwidacznia też społeczną funkcję lasów, a konkurs będzie doskonałą promocją działalności Lasów Państwowych – podkreślił dyrektor tej zasłużonej instytucji Józef Kubica.

Resort rolnictwa wspiera koła gospodyń wiejskich w sposób systemowy poprzez dotacje, o które można się ubiegać za pośrednictwem wniosków składanych do ARiMR – podkreślił wicepremier Henryk Kowalczyk w czasie uroczystego rozpoczęcia konkursu „Natura od kuchni”

Szef resortu rolnictwa zwrócił uwagę, że zarejestrowanych jest już ponad 11 tys. kół gospodyń wiejskich, do których należą nie tylko panie, lecz także mężczyźni. – *To budowanie wspólnoty na obszarach wiejskich poprzez koła gospodyń wiejskich święci triumfy* – stwierdził wicepremier.

Dodał jednocześnie, że resort rolnictwa wspiera koła gospodyń

podziękować Lasom Państwowym za pomysł na ogłoszenie konkursu „Natura od kuchni”. Poprzez udział w tym konkursie koła gospodyń wiejskich będą promowały również Lasy Państwowe i żywność pozyskiwaną prosto z natury – powiedział wicepremier Henryk Kowalczyk.

Wiceminister klimatu i środowiska Edward Siarka poinformował, że granty w wysokości 5 tys. zł

**Departament Informacji i Promocji
MRiRW**

tel. 22 623 18 38

Zdjęcie: archiwum MRiRW

My i RYBY

Jak Europejski Fundusz Morski i Rybacki zmienił otoczenie wokół nas – konkurs rozstrzygnięty!

Dobiegł końca zorganizowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi konkurs plastyczny pn. *My i RYBY – jak Europejski Fundusz Morski i Rybacki zmienił otoczenie wokół nas*, skierowany do uczniów szkół podstawowych z terenu całej Polski. Komisja konkursowa wybrała laureatów spośród autorów 228 nadesłanych prac.

Konkurs miał na celu:

- upowszechnianie wiedzy – wśród ogółu społeczeństwa, uczniów, pracowników dydaktycznych, rodziców – o roli Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, jego wkładzie w rozwój ekonomiczny i społeczny sektora rybackiego i obszarów zależnych od rybactwa w Polsce;
- zachęcenie nauczycieli i uczniów do czynnego zainteresowania się tematyką Funduszy Europejskich, w tym Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego;
- skierowanie uwagi najmłodszych na zmiany, które nastąpiły w ich otoczeniu dzięki środkom z Unii Europejskiej;
- popularyzowanie wiedzy o funduszach unijnych;
- promocję Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” na lata 2014–2020 (PO RYBY 2014–2020).

■ Zadanie konkursowe

Polegało na wykonaniu pracy plastycznej przedstawiającej przykłady zmian, które nastąpiły dzięki projektom współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, realizowanym w ramach PO RYBY 2014–2020. Praca mogła zostać wykonana zarówno techniką tradycyjną (na płaszczyźnie w dowolnym formacie i dowolną techniką), jak i w formie elektronicznej.

■ Wyniki

Komisja konkursowa na czele z dyrektorem Departamentu Pomocy Technicznej w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, koordynującym realizację zadań Instytucji Zarządzającej (PO RYBY 2014–2020) w zakresie informacji i promocji, spośród 228 nadesłanych od 22 listopada 2021 r. do 21 lutego 2022 r. prac wybrała te zwycięskie.

Otrzymane prace oceniane były pod względem ich zgodności z tematyką konkursu, za pomysłowość oraz kreatywność, a także walory estetyczne.

W każdym województwie, z którego wpłynęły prace konkursowe, oraz w każdej kategorii wiekowej jury konkursu wybrało laureatów oraz wyróżnionych.

Dzieci wykazały się szeroką wyobraźnią, talentem i niezwykłą pomysłowością. Zadanie nie było łatwe, ponieważ praca nie tylko musiała być atrakcyjna plastycznie, lecz także ilustrować w czytelny i ciekawy sposób wiedzę o funduszach unijnych, w szczególności o Europejskim Funduszu Morskim i Rybackim.

Departament
Pomocy Technicznej
MRiRW
tel. 22 623 16 37

Zdjęcia: archiwum MRiRW

Kategoria wiekowa – klasy 1–3

Kategoria wiekowa – klasy 4–6

Kategoria wiekowa – klasy 7–8

Polska wieś w Europie

Finał Olimpiady

W Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Studzieńcu 21 kwietnia br. odbył się finał Olimpiady „Polska wieś w Europie” dla uczniów szkół rolniczych MRiRW. W wydarzeniu wzięli udział sekretarz stanu w MRiRW Ryszard Bartosik oraz komisarz Unii Europejskiej ds. rolnictwa Janusz Wojciechowski, którzy osobiście wręczali nagrody oraz gratulowali zwycięzcom.

■ Cele i etapy Olimpiady

Cele tego konkursu to:

- zapoznanie uczniów szkół resortowych z dorobkiem i efektami integracji europejskiej dla polskiej wsi;
- popularyzacja wiedzy o funduszach skierowanych do rolników oraz najnowszych inicjatywach europejskich;
- zachęcenie nauczycieli do podejmowania zagadnień europejskich w pracy z uczniami i umożliwienie im doksztalcania się w tym temacie.

Do udziału w Olimpiadzie zgłosiło się 57 szkół. Olimpiada przebiegała w dwóch etapach. W etapie regionalnym każdy z członków trzyosobowego zespołu reprezentującego szkołę odpowiadał pisemnie na pytania zamknięte z zakresu wiedzy o funduszach i inicjatywach europejskich skierowanych do rolników i terenów wiejskich.

Etap regionalny odbywał się od 31 marca do 1 kwietnia w pięciu szkołach – w: Bobowicku, Zduńskiej Dąbrowie, Gołdkowie, Nakle Śląskim i Siennicy Różanej.

■ Finałiści

Do finału zakwalifikowało się 10 drużyn z:

- ZSCKR w Lututowie;
- ZSCKR im. Augustyna Suskiego w Nowym Targu;

Dyplomy za udział w finale Olimpiady dla Drużyny z ZSCKR w Mieczysławowie wręczyli komisarz UE ds. rolnictwa Janusz Wojciechowski (z lewej) i sekretarz stanu w MRiRW Ryszard Bartosik (z prawej)

- ZSCKR im. chor. Jana Szymańskiego w Marianowie;
- ZSCKR im. Aleksandra Świętochowskiego w Gołotczyźnie;
- ZSCKR im. Zesłańców Sybiru w Bobowicku;
- ZSCKR im. Komisji Edukacji Narodowej w Henrykowie;
- ZSCKR im. Macieja Rataja w Mieczysławowie;
- ZSCKR im. Jadwigi Dziubińskiej w Zduńskiej Dąbrowie;
- ZSCKR im. Ziemi Sandomierskiej w Sandomierzu-Mokoszynie;
- ZSCKR im. Augusta Zamoyskiego w Jabłoni.

■ Laureaci i nagrody

Miejsca od I do V zdobyli uczestnicy z następujących szkół:

- I miejsce – ZSCKR im. chor. Jana Szymańskiego w Marianowie;
- II miejsce – ZSCKR im. Ziemi Sandomierskiej w Sandomierzu-Mokoszynie;
- III miejsce – ZSCKR im. Augusta Zamoyskiego w Jabłoni;
- IV miejsce – ZSCKR im. Komisji Edukacji Narodowej w Henrykowie;

- V miejsce – ZSCKR im. Aleksandra Świętochowskiego w Gołotczyźnie.

Laureaci otrzymali następujące nagrody:

- I miejsce – 5000 zł dla każdego członka drużyny;
- II miejsce – 2500 zł dla każdego członka drużyny;
- III miejsce – 1500 zł dla każdego członka drużyny.

Nauczyciele przygotowujący uczniów zwycięskich drużyn otrzymali czytelniki e-booków.

Fundatorem nagród było Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Dodatkowo Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce ufundowało dla uczniów pięciu najlepszych zespołów udział w wizycie studyjnej w instytucjach unijnych w Brukseli.

Departament
Komunikacji i Promocji
MRiRW
tel. 22 623 20 68

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Ojczyzna codziennie

Konkurs dla uczniów szkół rolniczych rozstrzygnięty

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi odbyło się w I połowie kwietnia br. wręczenie nagród w konkursie patriotycznym „Ojczyzna codziennie” dla uczniów szkół rolniczych MRiRW. W wydaniu wzięł udział wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk wraz z sekretarzem stanu Anną Gembicką, którzy osobiście wręczali dyplomy oraz gratulowali zwycięzcom.

Konkurs „Ojczyzna codziennie” został ogłoszony jako kolejny, realizujący ideę konkursów o tematyce patriotycznej. Motywował do poszerzania wiedzy o własnym regionie, a także wymagał doskonalenia umiejętności posługiwania się technologią multimedialną.

– Jest dla mnie – jako ministra odpowiedzialnego także za oświatę rolniczą – wielką satysfakcją, że poprzez uczestniczenie uczniów w takich konkursach jak konkurs „Ojczyzna codziennie” pielęgnują Państwo polskie tradycje i wzmacniają poczucie patriotyzmu wśród młodzieży – powiedział wicepremier Kowalczyk do zebranych w sali nauczycieli oraz dyrektorów resortowych szkół rolniczych. – *Interesującym elementem konkursu „Ojczyzna codziennie” jest również poszukiwanie współczesnych bohaterów, których odnajdujecie w swojej społeczności, a którzy wywierają na nią pozytywny wpływ, łącząc współczesność z piękną polską historią i tradycją* – dodał.

■ Zadanie konkursowe

Trzyosobowe drużyny uczniów z resortowych szkół rolniczych miały za zadanie przygotować prezentację w wybranej przez siebie kategorii: *Świąteczne tradycje i obyczaje* lub *Współcześni bohaterowie*. Przed uczniami postawiono wymóg wskazania pozytywnych wzorców osobowych.

Wicepremier podziękował rodzicom i nauczycielom za wsparcie oraz motywację okazane podopiecznym w przygotowywaniu prezentacji

Laureaci 2. edycji konkursu „Ojczyzna codziennie”

oraz wzmacnianie poczucia patriotyzmu wśród młodych osób.

– *Pragnę wyrazić słowa uznania dla wielkiej wrażliwości i kreatywności młodzieży* – powiedziała wiceminister Gembicka, dołączając do życzeń i gratulacji. – *Jestem pełna podziwu dla dojrzałego, jak na wiek uczestników, podejścia do tematu, zrozumienia, na czym polega miłość do ojczyzny we współczesnym świecie i wskazania sposobów jej okazywania* – kontynuowała.

■ Laureaci nagrody

Komisja konkursowa oceniła prace zgodnie z założeniami konkursu, zawartymi w regulaminie.

Pierwsze miejsce w kategorii *Świąteczne tradycje i obyczaje* zdobyli uczniowie z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Józefa Piłsudskiego w Okszowie.

W kategorii *Współcześni bohaterowie* najlepszą prezentację wykonała drużyna z Zespołu Szkół Centrum

Kształcenia Rolniczego im. Adolfa Dygasińskiego w Sichowie.

Wręczono również nagrody dla laureatów drugich i trzecich miejsc. W obu kategoriach przyznano także wyróżnienia.

W 2. edycji konkursu patriotycznego zostali uhonorowani także nauczyciele, pod których czujnym okiem uczniowie przygotowali zwycięskie filmy i prezentacje multimedialne.

Fundatorem nagród w konkursie był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, który przewidział nagrody pieniężne dla każdego członka trzyosobowego zespołu:

- I miejsce – 1500 zł,
- II miejsce – 1000 zł,
- III miejsce – 500 zł,
- Wyróżnienia – 300 zł.

Departament Komunikacji
i Promocji MRiRW
tel. 22 623 20 68

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Dopłaty do prezimowanych rodzin pszczelich

Do 31 maja 2022 r. hodowcy pszczół mogą składać w ARiMR wnioski o przyznanie pomocy do prezimowanych rodzin pszczelich.

Pszczoły zapylają 80 proc. roślin uprawnych i dziko rosnących, które są podstawą naszego wyżywienia, dlatego konieczna jest stała troska o wystarczającą liczbę rodzin pszczelich. Unia Europejska prowadzi aktywną politykę w zakresie ochrony pszczół oraz pomocy branży pszczelarskiej.

W Polsce działania takie realizowane są m.in. w ramach jednego z instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej – *Wsparcie rynku produktów pszczelich* – a pomoc można otrzymać na realizację projektów szkoleniowych czy analizę jakości miodu. Możliwe jest także pozyskanie środków na różne zakupy, np. pszczół, sprzętu pszczelarskiego, leków do zwalczania warrozy, urządzeń do prowadzenia gospodarki wędrowniej. Pomoc można pozyskać także na realizację projektów naukowo-badawczych. O takie wsparcie mogą ubiegać się związki pszczelarzy, spółdzielnie, zrzeszenia, stowarzyszenia skupiające pszczelarzy czy grupy producentów rolnych zajmujące się produkcją miodu. Natomiast w przypadku projektów

naukowo-badawczych pomoc przysługuje jednostkom naukowym. Wnioski o pomoc przyjmuje Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa do 31 lipca 2022 r.

Indywidualni hodowcy pszczół mogą ubiegać się o pomoc do prezimowanych rodzin pszczelich. W tym przypadku wnioski o takie wsparcie przyjmuje Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Pierwszy raz taka pomoc została uruchomiona w 2021 r. i wówczas skorzystało z niej ponad 23 tys. pszczelarzy, którzy otrzymali ok. 20 mln zł. W tym roku nabór rozpoczął się 1 kwietnia. Wysokość pomocy uzależniona jest od liczby rodzin pszczelich, którym udało się przetrwać zimą, jednak nie może być ich więcej niż utrzymywanych pni. Dofinansowanie wynosi 20 zł na jedną taką rodzinę, a budżet tegorocznego programu to 35,5 mln zł. Wsparcie ma charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie.

Podobnie jak w ubiegłym roku, ubiegający się o dofinansowanie muszą spełnić dwa warunki. Po pierwsze – mieć pasiekę

wpisaną do rejestru prowadzonego przez powiatowego lekarza weterynarii, po drugie – posiadać numer w ewidencji producentów, który nadawany jest przez ARiMR. Jeżeli hodowca nie jest zarejestrowany w Agencji, a chce ubiegać się o takie wsparcie, powinien wystąpić o nadanie numeru najpóźniej w dniu składania wniosku o pomoc.

Nabór trwa do 31 maja 2022 r. Wniosek wraz załącznikami należy złożyć w biurze powiatowym ARiMR. Można go także wysłać listem poleconym lub nadać przez skrzynkę ePUAP. Do formularza wniosku należy dołączyć aktualne zaświadczenie powiatowego lekarza weterynarii o ilości posiadanych pni pszczelich, zaświadczenie o wpisie do ewidencji, a w przypadku jego braku – wypełniony i podpisany wniosek o taki wpis, a także informację o otrzymanej pomocy *de minimis*.

Biuro Prasowe ARiMR
tel. 22 318 40 90

Zdjęcie: Panthermedia

Nawet 100 tys. zł co roku dla nowych grup producentów

Od 4 maja do 17 czerwca 2022 r. ARiMR przyjmuje wnioski o dofinansowanie na *Tworzenie grup producentów i organizacji producentów*. Można otrzymać nawet 100 tys. euro rocznie przez kolejnych pięć lat. Wsparcie pochodzi z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2014–2020.

Pomoc jest skierowana do nowych grup producentów rolnych, uznanych od 1 czerwca 2021 r. na podstawie ustawy z 15 września 2000 r. *o grupach producentów rolnych i ich związkach*. Grupy te muszą składać się z osób fizycznych, prowadzących działalność jako mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwo.

O dofinansowanie mogą starać się również organizacje producentów, uznane na podstawie przepisów ustawy z 11 marca 2004 r. *o organizacji niektórych rynków rolnych* albo ustawy z 20 kwietnia 2004 r. *o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych*.

Wsparcia nie mogą otrzymać podmioty zrzeszające producentów drobiu, wyrobów z mięsa

drobiowego i jego podrobów oraz owoców i warzyw.

■ Forma wsparcia

Pomoc jest realizowana w formie rocznych płatności przez okres pierwszych pięciu lat następujących po dacie uznania grupy producentów rolnych lub organizacji producentów.

Wysokość wsparcia wynosi:

- w pierwszym roku – 10 proc. przychodów netto;
- w drugim – 9 proc.;
- w trzecim – 8 proc.;
- w czwartym – 7 proc.;
- w piątym – 6 proc.

Limit przyznawanych środków finansowych to 100 tys. euro w każdym roku pięcioletniego okresu.

■ Jak uzyskać dofinansowanie?

Wnioski o przyznanie pomocy można składać w oddziałach regionalnych ARiMR w terminie od 4 maja do 17 czerwca 2022 r. Dokumenty można dostarczyć osobiście, przesłać przesyłką rejestrowaną nadaną w placówce Poczty Polskiej lub złożyć elektronicznie za pośrednictwem skrzynki podawczej ePUAP.

Do tej pory odbyło się dziesięć naborów wniosków o wsparcie na tworzenie grup producentów i organizacji producentów rolnych. Z pomocy skorzystało 1,2 tys. podmiotów, którym z budżetu PROW na lata 2014–2020 Agencja wypłaciła łącznie 637,5 mln zł.

W rejestrze prowadzonym przez ARiMR wpisanych jest aktualnie 738 aktywnych grup producentów rolnych zrzeszających 9114 członków.

Biuro Prasowe ARiMR
tel. 22 318 40 90

Zdjęcie: bernardbodo.Stock.adobe.com

Koła gospodyń wiejskich już mogą składać wnioski o pomoc

Rok 2022 jest piątym z rzędu, w którym koła gospodyń wiejskich mogą ubiegać się w ARiMR o dotacje na swoją działalność statutową. Aby wyjść im naprzeciw, w tegorocznym naborze wydłużony został czas na ubieganie się o dofinansowanie. Agencja już 1 kwietnia rozpoczęła przyjmowanie wniosków.

Wniosek o przyznanie pomocy może być złożony przez koło wpisane do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich. Obecnie jest w nim zarejestrowanych ponad 10,9 tys. kół – najwięcej w województwach wielkopolskim, mazowieckim i lubelskim.

Na podstawie analizy naborów przeprowadzonych w poprzednich latach można zauważyć, że liczba ubiegających się o wsparcie kół i kwota przyznawanej im w ostatnich latach pomocy rosną. W 2018 r. do kół gospodyń wiejskich trafiło ponad 16 mln zł, w 2019 r. – powyżej 29 mln zł, w 2020 r. – blisko 33 mln zł, zaś w 2021 r. – niemal 56 mln zł.

■ Wielkość wsparcia w roku 2022

Podobnie jak w roku ubiegłym zarówno pula środków – 70 mln zł, jak

i stawki pomocy nie uległy zmianie. Wsparcie pozostaje uzależnione od liczby członków koła i wynosi:

- 5 tys. zł – dla tych liczących nie więcej niż 30 osób;
- 6 tys. zł – jeśli ich liczba mieści się w przedziale 31–75;
- 7 tys. zł – w przypadku jeszcze liczniejszych kół.

■ O czym należy pamiętać?

ARiMR przypomina, żeby wypełniając wniosek upewnić się, czy liczba członków danego koła zgadza się z danymi wpisanymi do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich. Jeżeli jest inaczej, należy uaktualnić informację – można to zrobić w biurze powiatowym ARiMR.

Dlaczego to takie ważne? Decyzja o przyznaniu pomocy jest wydawana na podstawie danych znajdujących się w rejestrze prowadzonym przez ARiMR.

Przykładowo – jeżeli koło będzie ubiegać się o przyznanie dotacji w wysokości 6 tys. zł, ponieważ aktualnie należą do niego 33 osoby – co uprawnia do otrzymania takiego właśnie wsparcia – a z danych rejestrowych Agencji będzie wynikać, że liczba członków jest mniejsza, np. 30 osób, to wówczas takie koło otrzyma pomoc w wysokości nie 6 tys. zł, a 5 tys. zł, gdyż taka kwota przysługuje kołom o liczebności do 30 osób.

■ Na co można przeznaczyć środki?

Zrzeszone gospodynie mogą przeznaczyć otrzymane fundusze na:

- aktywność społeczno-wychowawczą i oświatowo-kulturalną w lokalnych środowiskach;
- działalność na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich;
- rozwój przedsiębiorczości kobiet;
- inicjowanie działań na rzecz poprawy warunków życia i pracy kobiet na wsi;
- rozwijanie regionalnej kultury ludowej;
- upowszechnianie współdziałania;
- wprowadzanie racjonalnych metod gospodarowania.

W minionym roku koła gospodyń wiejskich otrzymaną z ARiMR pomoc przeznaczały najczęściej m.in. na zakup: biletów na wyjazdy kulturalne, sportowe i szkoleniowe, wyposażenia wiejskich świetlic, sprzętu AGD oraz naczyń czy strojów na imprezy okolicznościowe.

■ Ważne terminy

W związku z tym, że pula środków może się wyczerpać wcześniej, koła

nie powinny zwlekać z udaniem się do biur powiatowych Agencji z dokumentami. Ostatnim dniem na złożenie wniosku jest tradycyjnie 30 września.

Nie zmieniają się natomiast pozostałe terminy. Przyznane dofinansowanie musi zostać wykorzystane do 31 grudnia 2022 r., natomiast rozliczenia – przez złożenie

sprawozdania – należy dokonać do 31 stycznia 2023 r.

Biuro Prasowe ARiMR
tel. 22 318 40 90

Zdjęcie: paula sierra.Stock.adobe.com

Korzystne zmiany w ustawie o ARiMR

W znowelizowanej i podpisanej przez Prezydenta RP ustawie o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa znalazły się zapisy istotne dla rolników. Pierwszy z nich dotyczy możliwości bezgotówkowego ubezpieczenia upraw, a drugi oddłużenia gospodarstw.

■ Bezgotówkowe ubezpieczenie

Nowe przepisy umożliwiają rolnikowi bezgotówkowe opłacenie ubezpieczenia upraw i zwierząt gospodarskich z pieniędzy należnych mu z tytułu płatności bezpośrednich. Umowę ubezpieczenia rolnik

zakładu ubezpieczeń. Wówczas Agencja prześle pieniądze na ubezpieczenie upraw ze środków wyliczonych rolnikowi z tytułu płatności bezpośrednich.

Wprowadzenie takiego rozwiązania to ważny krok w kierunku upowszechnienia ubezpieczeń upraw i zwierząt gospodarskich.

■ Zmiany w zakresie oddłużenia rolników

Nowe przepisy pozwalają w pewnych sytuacjach na odstąpienie od egzekwowania należności zaciągniętych ze środków krajowych.

majątkiem jest nieruchomości, którą zamieszkują.

Nowelizacja umożliwia też rezygnację z egzekwowania odsetek należnych z tytułu FRiOR czy starszych programów pomocowych.

Wprowadzone zostały również pewne mechanizmy dla osób, które mają kłopoty ze spłatą swoich zobowiązań wobec ARiMR z powodu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. Jednym z nich jest ulga odsetkowa, która polega m.in. na tym, że w przypadku spłacenia przez wierzyciela pewnej części należności, część należnych odsetek może zostać umorzona.

Inny mechanizm pozwoli, aby w przypadku odroczenia lub rozłożenia na raty spłaty długu dalsze odsetki w tym okresie nie były naliczane.

Kolejnym instrumentem jest proporcjonalne umarzanie odsetek do wysokości spłaconego kapitału w okresie COVID-19.

■ Inaczej rozliczane wpłaty dłużników

W celu systemowego oddłużenia rolników i redukcji narastających odsetek wpłaty będą z urzędu zaliczane w pierwszej kolejności na poczet kosztów dochodzenia i egzekucji wierzytelności Agencji i na poczet należności głównej. Mechanizmy oddłużeniowe mogą być wprowadzone na wniosek rolnika.

Biuro Prasowe ARiMR
tel. 22 318 40 90

Zdjęcie: Chawran.Stock.adobe.com

Nowe przepisy umożliwiają rolnikowi bezgotówkowe opłacenie ubezpieczenia upraw i zwierząt gospodarskich z pieniędzy należnych mu z tytułu płatności bezpośrednich

będzie musiał zawrzeć z zakładem ubezpieczeń, który posiada stosowną umowę z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej ARiMR rolnik będzie mógł złożyć wniosek o przekazanie przysługujących mu należności z dopłat na rachunek bankowy wybranego

To bardzo istotna zmiana, bo ułatwia m.in. umarzanie, rozkładanie na raty lub odraczanie terminu spłaty wierzytelności z tytułu przedakcesyjnego programu SAPARD.

Staje się również możliwe umarzanie emerytom czy rencistom wierzytelności z Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa (FRiOR), jeżeli jednym ich

KOWR pomaga społeczności popegeerowskiej dzięki bezzwrotnej pomocy finansowej

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa od 1999 r. do końca 2020 r. przekazał w ramach bezzwrotnej pomocy finansowej gminom, spółdzielniom mieszkaniowym i uprawnionym podmiotom kwotę około 1,2 mld zł. Największym beneficjentem tego programu są gminy. W ostatnich dwóch latach trafiło do nich prawie 35 mln zł.

■ Czym jest bezzwrotna pomoc finansowa (BPF) i kto może z niej skorzystać?

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) może udzielać bezzwrotnej pomocy finansowej ze środków uzyskanych z gospodarowania mieniem Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Pomoc ta trafia do jednostek państwowych i komunalnych, przejmujących urządzenia, obiekty i sieci energetyczne, wodno-kanalizacyjne, ciepłownicze oraz telekomunikacyjne.

Celem BPF jest doprowadzenie obiektów przekazanych beneficjentom przez KOWR do stanu technicznego umożliwiającego ich sprawną i bezpieczną eksploatację. Pomoc może być przeznaczona na remonty lub przebudowy budynków, lokali i obiektów infrastruktury technicznej, w tym przejętych dróg osiedlowych (dojazdowych), a także podłączenia przekazanych budynków i lokali do istniejących bądź budowanych sieci infrastruktury technicznej.

W tym katalogu mieści się również budowa obiektów mieszkalnych i nowych sieci infrastruktury technicznej, w przypadku gdy remont jest ekonomicznie nieuzasadniony.

Z BPF mogą także korzystać uprawnione podmioty, m.in.

ośrodki akademickie i jezdzieckie prowadzące działalność wydawniczą, badania naukowe, szkolenia, seminaria, konferencje i konkursy.

Beneficjenci bardzo chętnie korzystają z tej formy pomocy finansowej oferowanej przez KOWR. Od 2009 do 2020 r. zawarto ponad 2400 umów na BPF. W ostatnich dwóch latach zainteresowane podmioty podpisały z KOWR 50 takich umów.

■ Jak uzyskać BPF?

Aby uzyskać BPF, zainteresowane podmioty muszą złożyć wnioski w oddziale terenowym (OT) właściwym dla siedziby wnioskodawcy lub, w przypadku umów

zawieranych przez Dyrektora Generalnego KOWR, w centrali. Jeśli wniosek o bezzwrotną pomoc związaną z budową, remontem lub przebudową budynków, lokali, sieci energetycznych, wodno-kanalizacyjnych, ciepłowniczych i telekomunikacyjnych dotyczy sfinansowania jednego przedsięwzięcia w kwocie przekraczającej 500 tys. zł, konieczne jest uzyskanie zgody Dyrektora Generalnego KOWR. Zgoda Dyrektora Generalnego jest także niezbędna do uzyskania BPF przez podmioty prowadzące działalność wydawniczą, badania naukowe, szkolenia, seminaria, konferencje i konkursy, jeśli sfinansowanie przedsięwzięcia przekracza 100 tys. zł.

Warto nadmienić, że przyznanie BPF musi być poprzedzone oceną celowości przedsięwzięcia przeprowadzoną na podstawie informacji uzyskanych zarówno od wnioskodawcy, jak też z innych dostępnych źródeł.

Rok	Całkowita kwota BPF w mln zł	BPF udzielona gminom w mln zł	BPF udzielona spółdzielniom mieszkaniowym w mln zł
2010	41,9	35,0	6,9
2011	43,1	36,7	6,9
2012	50,8	44,1	6,7
2013	32,1	28,3	2,8
2014	45,0	38,5	5,5
2015	39,5	33,6	4,8
2016	37,4	33,4	2,6
2017	29,7	26,4	2,0
2018	21,0	18,3	1,0
2019	20,8	17,0	1,5
2020	19,6	17,7	0,3
Razem	380,9	329,0	41,0

■ Gdzie trafiają środki?

Z BPF najchętniej korzystają samorządy lokalne w całym kraju i to do nich trafia najwięcej środków. Burmistrzowie, wójtowie i sołtysi twierdzą, że tylko dzięki współpracy z KOWR przeprowadzenie wielu inicjatyw było możliwe.

Od 1999 do końca 2020 r. KOWR udzielił gminom i spółdzielniom mieszkaniowym oraz uprawnionym podmiotom BPF na kwotę ok. 1,2 mld zł. W latach 2019–2020 centrala i oddziały terenowe KOWR wypłaciły kwotę prawie 40,5 mln zł. Z tej puli najwięcej pieniędzy trafiło do samorządów – prawie 35 mln zł, spółdzielnie mieszkaniowe otrzymały ponad 1,8 mln zł, a pozostałe uprawnione podmioty – 3,8 mln zł.

■ Na co jest przeznaczana BPF?

Największe środki pochodzące z BPF przeznaczono na budowę oraz remont dróg i chodników, a także na dofinansowanie inwestycji związanych z infrastrukturą wodno-ściekową: sieci wodociągowe i kanalizacyjne, oczyszczalnie ścieków, stacje uzdatniania wody i hydrofornie.

■ Przykłady inwestycji

- Wśród beneficjentów BPF udzielonej przez KOWR znalazła się gmina Regimin. OT KOWR w Warszawie przekazał jej 570 tys. zł na budowę kanalizacji w miejscowości Klice. Mariola Kołakowska, wójt gminy Regimin, poinformowała, że inwestycja polepszy warunki socjalno-bytowe przede wszystkim mieszkańców byłych pegeerów. Zwróciła również uwagę na aspekt ekonomiczny – mieszkańcy za wywóz nieczystości będą płacili trzy razy mniej niż dotychczas.
- Blisko 3 mln zł BPF udzielił OT KOWR w Szczecinie kilkunastu gminom z województwa zachodniopomorskiego. Przekazane w latach 2019–2020 fundusze trafiły na tereny popegeerowskie, głównie

Przebudowana droga we Włostowie

z przeznaczeniem na zadania związane z modernizacją dróg lokalnych, budową nowych chodników, oświetlenia oraz miejsc parkingowych.

- Z BPF skorzystała gmina Rychliki (woj. warmińsko-mazurskie). Jej mieszkańcy mogą wreszcie cieszyć się stałą dostawą czystej wody dzięki nowej hydroforni. Hydrofornia ta wraz z nowoczesnymi urządzeniami do poboru i uzdatniania wody z lampami UV, zdalnym systemem sterowania i odczytu oraz zbiornikami retencyjnymi i nową studnią głębinową zasili 12 miejscowości i pozwoli obniżyć koszty. Wyeksploatowane urządzenia hydroforni w popegeerowskich miejscowościach nie nadawały się do modernizacji ze względu na przestarzałą technologię znacznie obniżającą jakość wody. Zbigniew Lichuszewski, wójt gminy Rychliki, podkreślił, że inwestycję tę udało się przeprowadzić dzięki prawie 100-procentowemu dofinansowaniu OT KOWR w Olsztynie, które wyniosło 2,3 mln zł.

- W ostatnich dwóch latach OT KOWR w Bydgoszczy przekazał gminom Gostycyn i Nakło nad Notecią w ramach BPF ok. 830 tys. zł na remont dróg. Stare zniszczone nawierzchnie zostały zastąpione asfaltem i kostką brukową.

Przebudowa drogi bezsprzecznie przyczyniła się do zwiększenia bezpieczeństwa użytkowników ruchu drogowego, a także wpłynęła pozytywnie na estetykę miejscowości oraz jakość życia mieszkańców – podsumował Ireneusz Kucharski, wójt gminy Gostycyn.

- Gmina Lubaczów otrzymała niemal 800 tys. zł BPF od OT KOWR w Rzeszowie na przebudowę odcinków dróg na terenie pięciu osiedli mieszkaniowych po byłym PGR Lubaczów i Kombinacie Rolno-Przemysłowym IGLOOPOL. Środki te umożliwią gruntowną przebudowę nawierzchni dróg osiedlowych i chodników wraz z oświetleniem ulicznym. Wójt gminy Lubaczów, Wiesław Kapel, poinformował, że *BPF pozyskana z KOWR jest niezwykle ważnym wsparciem dla samorządu gminy (...). Bez pomocy finansowej KOWR przebudowa ww. odcinków drogi w tej trudnej, obecnej sytuacji gospodarczej nie byłaby możliwa w ciągu kilku najbliższych lat.*

- OT KOWR w Gorzowie Wielkopolskim dofinansuje remonty dróg ze środków z BPF. Na ten cel przeznaczył 300 tys. zł. Dzięki temu w Bieniowie poprawi się jakość drogi, która stanowi dojazd do budynków mieszkalnych byłych pracowników PGR-u i ich rodzin.

- Budowę biologicznej oczyszczalni ścieków w miejscowości Starowice (gmina Otmuchów) i remont dróg w Koźlu wesprze OT KOWR w Opolu. Pierwszą inwestycję dofinansuje kwotą prawie 100 tys. zł, a drugą – ponad 450 tys. zł. *Przeprowadzony przez Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle remont dróg na kozielskiej Wyspie nie tylko poprawił komfort życia mieszkańców, ale znacznie wpłynął także na poziom ich bezpieczeństwa. Zmodernizowany odcinek z pewnością przyczynił się również do rozwoju reaktywowanej w tym miejscu stadniny, którą odwiedza coraz więcej gości i miłośników jazdy konnej – powiedziała Sabina Nowosielska, prezydent miasta Kędzierzyn-Koźle. Inwestycja ta jest przykładem*

dobrej współpracy Gminy z OT KOWR w Opolu – dodała.

- OT KOWR w Kielcach sfinansował 95 proc. inwestycji (161 tys. zł) związanej z przebudową dróg osiedla mieszkaniowego byłego PGR we Włostowie. Przebudowa podniosła standard i nośność przedmiotowych dróg, ograniczyła uciążliwości związane z emisją pyłów, spalin i hałasu, a przede wszystkim – poprawiła komfort życia i nastroje społeczne mieszkańców korzystających na co dzień z tych dróg.
- Środki w ramach BPF na remont dróg przekazały również OT KOWR w Łodzi i Koszalinie. Łódzki Oddział przekazał gminie Sieradz 96 tys. zł na remont dróg, a OT w Koszalinie ponad 85 tys.

gminie Malechowo na remont dróg i chodników prowadzących do bloków wielorodzinnych.

■ Wnioski

Biorąc pod uwagę kwotę 1,2 mld zł wsparcia udzielonego w ramach BPF, jak też liczby beneficjentów, którzy z niej skorzystali, można wyciągnąć wnioski, że KOWR ma bardzo pozytywny wpływ na poprawę jakości życia społeczności lokalnych żyjących na terenach wiejskich, a szczególnie popegeerowskich.

**Biuro Dyrektora Generalnego KOWR
Wydział Medialny
i Rzecznika Prasowego
tel. 22 376 78 55**

Zdjęcie: archiwum KOWR

Atrakcyjna oferta gruntów nierolnych

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, oprócz nieruchomości rolnych, ma bardzo atrakcyjną ofertę gruntów nierolnych. Są one wykorzystywane głównie jako tereny inwestycyjne. W 2021 r. KOWR sprzedał 1295 ha za kwotę ponad 667 mln zł.

Monitoring transakcji sprzedaży nieruchomości nierolnych jest prowadzony przez KOWR (wcześniej Agencję Nieruchomości Rolnych) od 2004 r.

■ Sprzedaż w liczbach

W latach 2016–2020 sprzedaż przez KOWR nieruchomości nierolnych

była na poziomie od 600 do 800 ha. Roczne kwoty ze sprzedaży terenów inwestycyjnych w tym okresie to ok. 250–400 mln zł. Natomiast w 2021 r. KOWR sprzedał 1295 ha gruntów nierolnych za kwotę 667,3 mln zł. W tym celu zawarł 2158 transakcji. Średnia cena sprzedaży 1 ha gruntów nierolnych wyniosła 511 tys. zł.

Warto odnotować, że największej nieruchomości KOWR sprzedał w III kwartale 2021 r. – 418 ha, natomiast najwyższa średnia cena za 1 ha w 2021 r. wyniosła 723 tys. zł i została odnotowana w IV kwartale.

Najwięcej gruntów nierolnych w 2021 r. sprzedano w następujących Oddziałach Terenowych:

- w Gorzowie – 237 ha;
- w Olsztynie – 207 ha;
- w Częstochowie – 150 ha;
- w Pruszczu Gdańskim – 108 ha;
- w Opolu – 104 ha;
- we Wrocławiu – 102 ha.

Atutami terenów inwestycyjnych oferowanych przez KOWR są przede wszystkim duża powierzchnia oraz położenie w bezpośrednim sąsiedztwie lub w bliskiej odległości od strategicznych węzłów komunikacyjnych i transportowych

Razem w tych sześciu oddziałach sprzedano 907 ha, co stanowi 70 proc. sprzedanych gruntów nierolnych ogółem.

Wśród nabywców gruntów nierolnych w tym okresie przeważały osoby fizyczne, które stanowiły ponad 86 proc. nabywców ogółem.

■ Zasady sprzedaży nieruchomości nierolnych KOWR

Podstawowym trybem sprzedaży nieruchomości nierolnych jest przetarg nieograniczony. Przetargi są organizowane w 17 Oddziałach Terenowych KOWR. W przetargach mogą brać udział osoby fizyczne i prawne, które wpłaciły wadium i stały się we właściwym miejscu.

Istnieje możliwość nabycia nieruchomości inwestycyjnej od KOWR przy rozłożeniu płatności na raty. Ma to miejsce wyłącznie przy sprzedaży w kolejnym przetargu, jeżeli poprzedzający przetarg nie został rozstrzygnięty. W takim przypadku warunki są następujące:

- Cenę sprzedaży można rozłożyć tylko na roczne raty.
- Wysokość pierwszej wpłaty nie może być niższa niż 50 proc.
- Okres spłaty całej należności nie może być dłuższy niż 5 lat.

Inne warunki rozłożenia ceny sprzedaży na raty, podyktowane specyfiką sprzedawanej nieruchomości, są możliwe po uzyskaniu zgody Dyrektora Generalnego KOWR.

■ Cechy nieruchomości nierolnych KOWR

Atutami nieruchomości nierolnych oferowanych przez KOWR są przede wszystkim znakomita komunikacja i duża powierzchnia, na której mogą powstać inwestycje typu „greenfield” – parki technologiczne

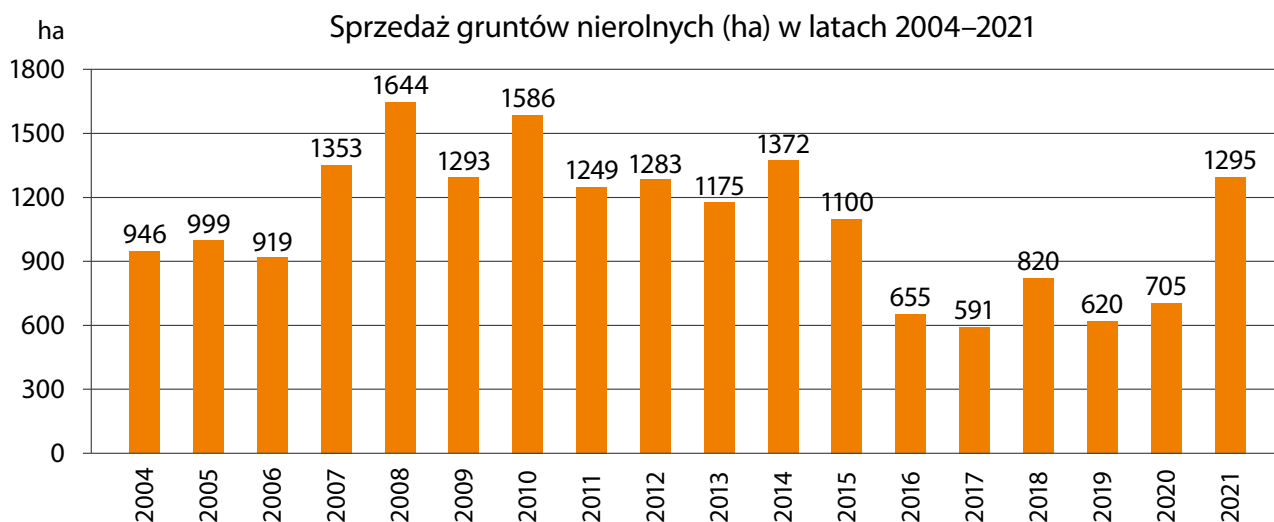
i przemysłowe, centra biznesowe, handlowe, logistyczne, składy magazynowe, nowoczesne budownictwo mieszkaniowe. Część wchodzi w skład dynamicznie rozwijających się aglomeracji i ośrodków przemysłowych, takich jak Warszawa, Wrocław, Poznań czy Katowice.

Tereny inwestycyjne, bo takie przeznaczenie otrzymują najczęściej nieruchomości nierolne oferowane przez KOWR, są położone w bezpośrednim sąsiedztwie lub w bliskiej odległości od strategicznych węzłów komunikacyjnych

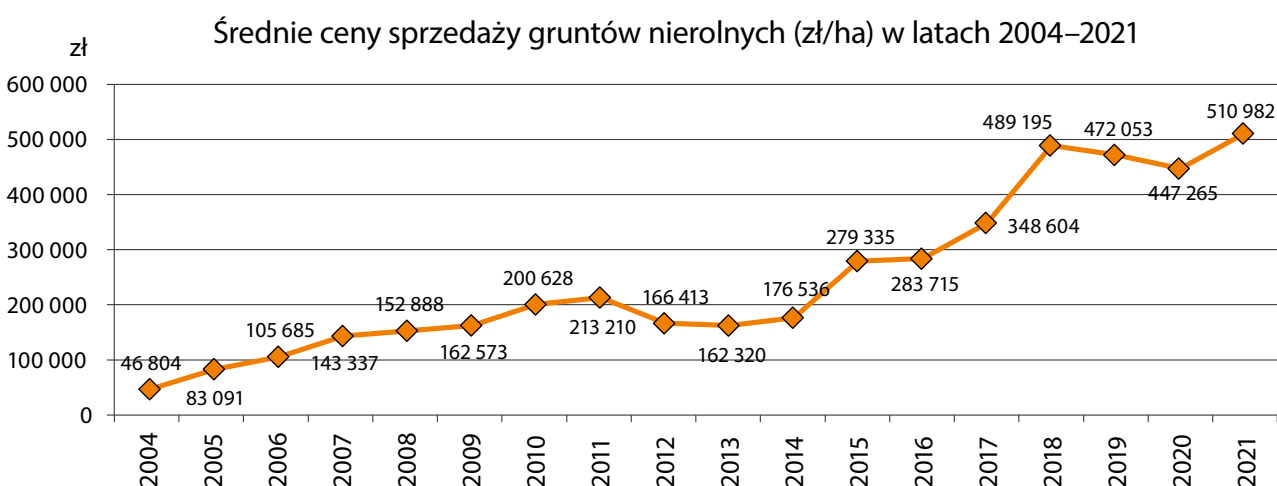

Trefl – fabryka kart zbudowana na gruntach KOWR

Źródło: Departament Gospodarowania Zasobem KOWR

Źródło: Departament Gospodarowania Zasobem KOWR

i transportowych – istniejących lub budowanych autostrad i lotnisk.

■ Grunty KOWR w Specjalnych Strefach Ekonomicznych (SSE)

Wiele terenów inwestycyjnych jest położonych w Specjalnych Strefach Ekonomicznych. Podmioty inwestujące w SSE mogą prowadzić działalność gospodarczą na preferencyjnych warunkach – korzystać z ulg podatkowych i zwolnień. Umożliwia to rozwój ekonomiczny w różnych regionach kraju.

Obecnie w Polsce jest 14 Specjalnych Stref Ekonomicznych, których obszar to ok. 25 tys. ha.

W dziewięciu z nich KOWR ma swoje grunty. Do najbardziej znanych stref można zaliczyć: Wałbrzyską SSE, SSE Mielecką i Tarnobrzeską – zlokalizowane wzdłuż autostrady A4 oraz na niektórych odcinkach drogi szybkiego ruchu S-19, a także SSE zarządzane przez Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o.

■ Nabywcy działek inwestycyjnych

Każdego roku wzrasta liczba nabywców działek inwestycyjnych. Z oferty KOWR skorzystały już takie światowe koncerny, jak: Michelin, Ikea, McDonald's, Electrolux, Jerónimo Martins,

Toyota, Mercedes-Benz, Viessmann, Cersanit czy Zalando.

■ Szczegóły dla zainteresowanych

Wszelkie informacje dotyczące ofert i przetargów, w tym harmonogramy i ogłoszenia, można uzyskać na portalu internetowym KOWR, a także w siedzibie właściwego Oddziału Terenowego KOWR.

Departament Gospodarowania
Zasobem KOWR
tel. 22 376 76 23

Zdjęcia: Artur Henryk, Stock.adobe.com,
archiwum KOWR

Bezpłatne turnusy rehabilitacyjne dla dzieci rolników ubezpieczonych w KRUS

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w okresie letnich wakacji organizuje 21-dniowe, bezpłatne turnusy rehabilitacyjne dla dzieci urodzonych w latach 2007–2015, których przynajmniej jeden z rodziców jest ubezpieczony w KRUS. Pierwszeństwo w skierowaniu na turnusy rehabilitacyjne mają dzieci posiadające orzeczenie o niepełnosprawności.

Podstawą skierowania dziecka jest wniosek o skierowanie na rehabilitację leczniczą stanowiący załącznik do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 19 lipca 2013 r. w sprawie warunków i trybu kierowania przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na rehabilitację leczniczą oraz udzielania zamówień na świadczenia i usługi rehabilitacyjne (Dz. U. z 2013 r. poz. 860).

Do wniosku obowiązkowo należy dołączyć:

- formularz z dodatkową informacją o stanie zdrowia dziecka;
- formularz dotyczący informacji podawanych w przypadku pozyskiwania danych osobowych od osoby, której danej dotyczą;
- oświadczenia rodzica/opiekuna dotyczące zgody na udzielenie wszelkiej pomocy przedmedycznej i medycznej w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w trakcie podróży na turnus rehabilitacyjny do CRR KRUS oraz w drodze powrotnej.

Druki dostępne są w oddziałach regionalnych i placówkach terenowych KRUS oraz na stronie internetowej www.krus.gov.pl.

Wypełniony wniosek o skierowanie na rehabilitację leczniczą wraz z ww. formularzami należy złożyć w placówce KRUS właściwej ze względu na miejsce zamieszkania rolnika w terminie określonym przez jednostkę.

Biuro Komunikacji i Współpracy Międzynarodowej KRUS
tel. 22 592 64 05

Zdjęcie: [anix.Stock.adobe.com](https://www.adobe.com/stock/anix)

Biuletyn informacyjny nr 5/2022 (241). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książyk, przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Justyna Adamska, Dorota Białczak, Joanna Czaplą, Nina Dobrzyńska, Karolina Gawęł, Joanna Gierulska, Waldemar Guba, Wanda Klepacka, Agnieszka Kłódkowska-Cieślakiewicz, Lidia Kostańska, Teresa O'Neill, Anna Radecka, Paweł Wojcieszak, Magdalena Zasępa, Elwira Zdrodowska.

Opracowywany przez zespół w składzie: Ewa Jaroszewicz, Mariola Marczak. **Współpraca:** Alicja Daniluk-Jankowska. **Zdjęcia na I stronie okładki oraz stronie 1.:** boguslavus.Stock.adobe.com, piotrwolak.Stock.adobe.com.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel.: 22 623 11 75, 22 623 20 68.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRiRW, ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/opracowania-i-publikacje>; <https://www.gov.pl/web/arimr/publikacje>.

ISSN 1233-9784. Podpisano do druku: 13 maja 2022 r.

Nakład: 8000 egz. **Druk:** Zapol Sobczyk Spółka komandytowa, al. Piastów 42, 71-062 Szczecin.

Redakcja wyraża zgodę na kopiowanie, reprodukowanie i rozpowszechnianie w celach niekomercyjnych, w całości lub w części, materiałów tekstowych. Podmiot korzystający z materiałów tekstowych, opublikowanych na stronach czasopisma, zobowiązany jest do zamieszczenia informacji o ich pochodzeniu.

Zabronione jest kopiowanie, reprodukowanie i rozpowszechnianie materiałów graficznych, tj. ilustracji, rycin, zdjęć itp.

Pomocnik Rolnika

Ważne zmiany dotyczące umów o pomocy przy zbiorach zawieranych z obywatelami Ukrainy

Od 24 lutego 2022 r. obowiązują przepisy ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Przewidują one możliwość zawierania umowy o pomocy przy zbiorach z pomocnikami rolnika będącymi obywatelami Ukrainy na wydłużony niż dotychczas okres, tj. na czas ich legalnego pobytu na terytorium Polski.

Pobyt tych osób na terytorium Polski uznaje się za legalny w okresie 18 miesięcy, licząc od 24 lutego 2022 r. Możliwość taka przysługuje jedynie obywatelom Ukrainy, którzy:

- przybyli legalnie z Ukrainy na terytorium Polski w czasie od 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w rozporządzeniu (które zostanie wydane w przyszłości) w związku z działaniami wojennymi;
- deklarują chęć pozostania na terytorium Polski.

■ Uwaga!

Należy pamiętać, że wyjazd obywatela Ukrainy z terytorium Polski na okres powyżej jednego miesiąca pozbawia go uprawnienia do skorzystania z wydłużonego czasu wykonywania umowy o pomocy przy zbiorach.

W stosunku do umów o pomocy przy zbiorach zawieranych z obywatelami Ukrainy, którzy nie spełniają wymienionych warunków, a także z obywatelami innych państw, nadal obowiązuje limit czasu trwania tych umów, tj. 180 dni w danym roku kalendarzowym.

Biuro Komunikacji i Współpracy Międzynarodowej KRUS
tel. 22 592 64 05

Zdjęcie: Monika.Stock.adobe.com

Помічник фермера

Важливі зміни до договорів про надання допомоги при збиранні врожаю з громадянами України

З 24 лютого 2022 року діють положення Закону про надання допомоги громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї держави, які передбачають можливість укладання договору про допомогу у збиранні врожаю з помічниками фермерів, які є громадянами України на більший термін, ніж раніше, тобто на період їхнього законного перебування на території Польщі.

Перебування цих осіб на території Польщі вважається законним терміном на 18 місяців з 24 лютого 2022 року.

- Ця опція доступна лише громадянам України, які:
- легально прибув з України на територію Польщі з 24 лютого 2022 року до дати, зазначеної в положенні (буде видано в майбутньому) у зв'язку з бойовими діями;
  - заявляють про готовність залишитися на території Польщі.

■ Увага:

Слід пам'ятати, що виїзд громадянина України з території Польщі на термін понад 1 місяць позбавляє його права скористатися продовженим терміном дії договору про надання допомоги у збиранні врожаю.

Стосовно договорів про надання допомоги збиранню врожаю, укладених з громадянами України, які не відповідають зазначеним умовам, а також з громадянами інших країн, термін дії цих договорів залишається обмеженим, тобто 180 днів у даному календарному році.

#Pomagam**Ukrainie**

 **Chcesz
wesprzeć
uchodźców?**

 **Ви тікаєте від війни
і шукаєте допомоги?
Ви хочете підтримати
біженців?**

pomagamukrainie.gov.pl

